

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่าง
วิจารณ์ญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย
คือ

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่าง
มีวิจารณ์ญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
2. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการ
คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
$\sum \bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยรวม
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการการจัดการเรียนรู้
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์การจัดการเรียนรู้
E.I.	แทน	ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้
T	แทน	สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานใน t-distribution
F	แทน	สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานใน F-distribution

ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ผลการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ผลการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ผลการดำเนินงานระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ความต้องการและแนวทางของการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ความต้องการและแนวทางของการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

1.1 ข้อมูลพื้นฐาน การพัฒนาจริยธรรมในอดีตจนถึงปัจจุบันตามหลักฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 โดยภาพรวมแล้วการพัฒนาคนที่ผ่านมาเพื่อให้เห็นคนดี มีจริยธรรมยังไม่ประสบความสำเร็จทั้งนี้เนื่องจาก 1) วิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมุ่งเน้นความรู้เชิงจริยธรรมมากกว่าการพัฒนาความคิดเชิงจริยธรรม โดยเฉพาะการคิดเพื่อการตัดสินใจเพื่อการเลือกปฏิบัติที่มีพฤติกรรมที่เหมาะสม 2) การปลูกฝังจริยธรรมขาดความต่อเนื่อง ดังนั้นในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 ปรับปรุง 2551 การพัฒนา นักเรียนแบบบูรณาการระหว่างจริยธรรม คือ คุณลักษณะที่พึงประสงค์กับทักษะการคิดเพื่อให้

เกิดพฤติกรรมที่เหมาะสมกับสภาพสังคมและส่งเสริมให้ท้องถิ่นสร้างสาระเนื้อหา กิจกรรมให้สอดคล้องสภาพท้องถิ่น โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาจริยธรรมสอดคล้องกับกระบวนการเรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่มุ่งเน้นความรู้ควบคู่คุณธรรม

สรุป ผู้วิจัยนำสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาจริยธรรมที่ได้จากการศึกษามาสรุปเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับกรอบแนวคิด กำหนดแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนและข้อมูลบางส่วนสามารถนำมาเป็นข้อมูลความรู้ในการแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติมและใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

1.2 ศึกษาความต้องการและแนวทางของการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถามความต้องการและแนวทางของการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งมีทั้งหมด 5 ด้าน คือ 1) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ 2) เนื้อหาสาระ 3) การจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอน 4) สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ 5) การวัดผลและประเมินผล โดยสอบถามครูผู้สอนจริยธรรม จำนวน 85 คน ในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 (สุรินทร์) ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 91.76 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1.2.1 ความต้องการและแนวทางของการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ดังนี้

1) ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ต้องการมีลักษณะดังนี้ (1) การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน คิดเป็นร้อยละ 75.84 (2) ยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.54 (3) ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 42.14 (4) อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 18.45 ได้แก่ กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดเป็นทำเป็น แก้ปัญหาเป็น สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพของ

ผู้เรียนได้ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมองและเน้นให้
ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม

2) เนื้อหาสาระตามรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริม
ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้นที่ต้องการมีลักษณะดังนี้ (1) สอดคล้องกับสภาพสังคมและท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ
78.54 (2) สอดคล้องกับหลักสูตร ตัวชีวิต คิดเป็นร้อยละ 45.12 (3) สอดคล้องกับบุคลิกภาพ
ของผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 21.22 อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 13.54 ได้แก่ ไม่อยากไม่ยุ่งเกินไป
ปรับเปลี่ยนได้

3) การจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอน
เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้นมีลักษณะดังนี้ (1) กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย คิดเป็นร้อยละ 85.47
(2) ความสอดคล้องกับชีวิตประจำวัน คิดเป็นร้อยละ 75.42 (3) เป็นเครื่องมือที่จะนำพา
ตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 24.15 (4) กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็น
สำหรับผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 21.54 (5) อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 15.24 คือ กระบวนการเรียนรู้
แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม
กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง
กระบวนการปฏิบัติลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้
การเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย

4) สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียน
การสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ต้องการมีลักษณะดังนี้ (1) สื่อการเรียนการสอนจริยธรรมส่งเสริม
การเรียนรู้จริยธรรม คิดเป็นร้อยละ 85.14 (2) สื่อการเรียนการสอนจริยธรรมเร้าความสนใจ
ผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 75.45 (3) สื่อการสอนจริยธรรมที่หลากหลายและเชื่อมโยง
ประสบการณ์กับชีวิตจริง คิดเป็นร้อยละ 65.47 (4) สื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ
56.58 (5) สื่อเทคโนโลยี เช่น สื่อประเภทบทเรียนสำเร็จรูป คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) คิด
เป็นร้อยละ 21.22 อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 11.98 คือ สื่อสภาพจริง สื่อที่นักเรียนผลิตเอง สื่อที่
สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน

5) การวัดผลและประเมินผลตามรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อ
ส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา

ตอนต้นที่ต้องการมีลักษณะดังนี้ (1) การวัดและประเมินผลที่หลากหลาย คิดเป็นร้อยละ 87.87 (2) การวัดผลที่ส่งเสริมกระบวนการคิด คิดเป็นร้อยละ 75.38 (3) การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง คิดเป็นร้อยละ 45.21 (4) เครื่องมือวัดที่ใช้ได้เลย คิดเป็นร้อยละ 12.77 (5) อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 2.31 คือ การวัดด้วยตนเองได้ ผู้ปกครองนำไปใช้ได้ วัดตามกระบวนการเรียนรู้

1.2.2 วิเคราะห์จริยธรรมที่พึงพัฒนาสำหรับนักเรียนระดับชั้น

มัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้โดยใช้แบบสำรวจจริยธรรมที่พึงพัฒนาสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยสอบถามครูผู้สอนจริยธรรม จำนวน 85 คน ในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 (สุรินทร์) ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 91.76 ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนแตลศิริวิทยาลำปางงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 สุรินทร์ จำนวน 100 คน ผลการตอบแบบสอบถามจำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 98 ผลการวิเคราะห์จริยธรรมที่พึงพัฒนาสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า จริยธรรมที่พึงพัฒนาสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด และจริยธรรมที่พึงพัฒนาสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมากที่สุด จำนวน 15 รายการ ดังนี้ ใฝ่เรียนรู้ ความซื่อสัตย์ สุจริต รักษาสิ่งแวดล้อม มีความกตัญญู ความรับผิดชอบต่อสังคม (จิตสาธารณะ) อยู่อย่างพอเพียง รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ความสามัคคี การมีสติสัมปชัญญะ การมีพฤติกรรมทางเพศที่ดี ความเมตตากรุณา ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความประหยัด ความยุติธรรม ความละเอียดใจต่อการกระทำ ความผิดหรือทำความชั่ว ความกล้าหาญคุณธรรม

จากสภาพปัญหาความต้องการและแนวทางของการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม

ผลการดำเนินงานระยะที่ 2 การยกกร่างรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

การสร้างและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้ดำเนินการตามกระบวนการ (PDCA) ได้วิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ดังปรากฏในบทที่ 2

2. วิเคราะห์ผลการยกร่างรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้นดังนี้

1. หลักการ

ตามนัยแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขปรับปรุง (ฉบับที่ 2) และแก้ไขปรับปรุง (ฉบับที่ 3) ได้บัญญัติแนวทางการจัดการศึกษาให้ยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด การจัดการศึกษาไม่ว่ารูปแบบใดก็ตามต้องเน้นทั้งความรู้ กระบวนการและคุณธรรม จริยธรรม เมื่อผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานและตัวชี้วัดแล้วจะนำไปสู่การมีสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ หนึ่งในสมรรถนะคือ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์

การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศในการการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม การคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมเป็นความสามารถในการคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบเกี่ยวกับข้อมูลสถานการณ์ที่ปรากฏ ข้อเท็จจริงหรือข้อมูลที่คลุมเครือ โดยใช้ความรู้ กระบวนการคิด และประสบการณ์ของตนเองในการตัดสินใจ เพื่อลงข้อสรุปเป็นข้อยุติที่สมเหตุสมผลว่าดี ชั่ว ควรปฏิบัติ หรือไม่ควรปฏิบัติ ซึ่งเป็นพื้นฐานสู่การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 8 ประการ คือ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ อนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของจริยธรรมที่สังคมไทยต้องการพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมไทยและการเป็นพลเมืองโลก

2. ความมุ่งหมาย

รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น มีความมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม คือ การคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบเกี่ยวกับข้อมูลสถานการณ์ที่ปรากฏ ข้อเท็จจริงหรือข้อมูลที่คลุมเครือ โดยใช้ความรู้ กระบวนการคิด

และประสบการณ์ของตนเองในการตัดสินใจ เพื่อลงข้อสรุปเป็นข้อยุติที่สมเหตุสมผลว่าดี ชั่ว ควรปฏิบัติ หรือไม่ควร ด้านความรู้เชิงจริยธรรม เจตคติเชิงจริยธรรม เหตุผลเชิงพฤติกรรม และพฤติกรรมเชิงจริยธรรม (การคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม)

3. ความหมาย

รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น หมายถึง แบบแผนในการสอนจริยธรรม เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบเกี่ยวกับข้อมูลสถานการณ์ที่ปรากฏ ข้อเท็จจริงหรือข้อมูลที่คลุมเครือ โดยใช้ความรู้ กระบวนการคิด และประสบการณ์ของตนเองในการตัดสินใจ เพื่อลงข้อสรุปเป็นข้อยุติที่สมเหตุสมผลว่าดี ชั่ว ควรปฏิบัติ หรือไม่ควร ด้านความรู้เชิงจริยธรรม เจตคติเชิงจริยธรรม เหตุผลเชิงพฤติกรรม และพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ซึ่งเป็นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม ตามแนวคิดการพัฒนาารูปแบบการสอนของ จอยซ์และวีล (Joyce and Weil) ผสานกับทฤษฎีการเรียนรู้จริยธรรมของทฤษฎีพัฒนาการจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg) แนวคิดทฤษฎีการพัฒนาการจริยธรรมของเพียเจ (Piaget) ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้คอนสตรัคติวิสต์ ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือและทฤษฎีการคิดอย่างมีวิจารณญาณของชาวปัญญาเป็นรูปการจัดการเรียนการสอน 7 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นเตรียมพร้อม
 2. ขั้นเรียนความรู้เชิงจริยธรรม
 3. ขั้นเจตคติเชิงจริยธรรม
 4. ขั้นเหตุผลเชิงจริยธรรม
 5. ขั้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม
 6. ขั้นประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
 7. ขั้นประเมินผล
4. องค์ประกอบขั้นตอน

รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นได้กำหนดองค์ประกอบรูปแบบการเรียนการสอน 7 ขั้นตอนดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 รูปการจัดการเรียนการสอน 7 ขั้นตอน ความเหมาะสมและแนวคิดทฤษฎี

ขั้นตอน	จุดประสงค์	แนวคิดทฤษฎี
1. ขั้นเตรียมพร้อม	<p>การกระตุ้นเร้าความสนใจให้นักเรียนมีความอยากรู้อยากเรียน โดยใช้ปัญหาหรือสถานการณ์ที่อยู่ในความสนใจของผู้เรียนเพื่อทำให้นักเรียนคิดค้นหาคำตอบอย่างอิสระ และแจ้งผลการเรียนรู้พร้อมทั้งกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้เพื่อเตรียมให้ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะทำกิจกรรมการเรียนรู้</p>	<p>หลักการนี้มีพื้นฐานจากแนวคิดทฤษฎีพัฒนาการทางปัญญาของทฤษฎีสร้างสรรคัลความรู้และทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ ที่ว่าการเตรียมความพร้อมก่อนการเรียนรู้ โดยการเร้าความสนใจให้นักเรียนมีความอยากรู้อยากเรียนซึ่งเป็นการสร้างแรงจูงใจและกำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ ทั้งนี้เกิดจากความอยากรู้อยากเห็นตามธรรมชาติของมนุษย์ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาทางสติปัญญา ดังนั้นจึงถือได้ว่าการกระตุ้นความสนใจเป็นเครื่องมือที่ส่งพลังอย่างยิ่งในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน</p>
2. ขั้นความรู้เชิงกิจกรรม	<p>การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรู้เชิงกิจกรรม โดยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อสืบเสาะหาความรู้ โดยใช้กระบวนการกลุ่มร่วมมือซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากที่สุด เพื่อค้นหาคำความรู้เชิงกิจกรรม คือ ความหมายองค์ประกอบ ลักษณะพฤติกรรม แนวคิด และ</p>	<p>แนวคิดทฤษฎีกิจกรรมของ ทฤษฎีพุทธศาสตร์ ทฤษฎีของอิมมานูเอล คานท์ ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ โคลเบอร์ก (Kohlberg) และจริยธรรมของเพียเจต์ (Piaget) ที่ว่าการพัฒนาจริยธรรมเบื้องต้นคือการพัฒนาความรู้เชิงจริยธรรม และความรู้ที่เกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียน และเป็นความรู้ที่มีความหมายสำหรับตนเอง ตามแนวคิดทฤษฎีของทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์และทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์</p>

ขั้นตอน	จุดประสงค์	แนวคิดทฤษฎี
	<p>กฎเกณฑ์ทางสังคม โดยการลงมือปฏิบัติจริงใน ขณะที่ครูเปลี่ยนบทบาทจากผู้ให้ความรู้เป็น อำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน</p>	<p>ส่วนแนวการปฏิบัติประมิณผลมุ่งเน้นการวัดความรู้เชิงจริยธรรมและความคิด อย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม ในด้านจำแนกได้ว่าข้อความใดเป็นข้อตกลง เบื้องต้นที่ต้องยอมรับก่อนโต้แย้งหรืออธิบายข้อความอื่นตามแนวคิดทฤษฎี เซวาน์ปัญญาตามเกิลิว ทฤษฎีย่อยของความสอดคล้องกับบริบทสังคม (Contextual Subtheory) ดังนั้นถือได้ว่าพัฒนาความคิดอย่างมีวิจารณ์เชิง จริยธรรมเบื้องต้นคือ การพัฒนาความรู้เชิงจริยธรรม</p>
<p>3. ขั้นเจตคติเชิง จริยธรรม</p>	<p>การจัดการเรียนการสอนเรียนรู้จากสถานการณ์ เชิงจริยธรรม โยงสู่เจตคติต่อสถานการณ์ชอบ หรือ ไม่ชอบ โดยสรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับ บริบทของความคิดที่เกิดขึ้นจากกรณีที่ตนได้มี ปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และมีความเกี่ยวข้องกับ การอ้างเหตุผล และจำแนกข้อมูลเพื่อสร้าง เจตคติทางจริยธรรม</p>	<p>ตามแนวคิด ทฤษฎีตามแนวคิดทฤษฎีจริยธรรมของ ทฤษฎีพุทธศาสตร์ ทฤษฎีของอิมมานูเอล คานท์ ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ โคลเบอร์ก (Kohlberg) และจริยธรรมของเปียเจท์ (Piaget) ที่ว่าการพัฒนาจริยธรรม จากความรู้จริยธรรมต้องอาศัยพัฒนาจากเจตคติทางจริยธรรมซึ่งเรียนรู้จาก สังคมในฐานะสมาชิกทางสังคมหรือระบบสังคมและมโนคติ เช่นเดียวกับ ทฤษฎีสังคมเชิงวัฒนธรรมของ ไวกอตสกี (Vygotsky's Sociocultural Theory) แนวคิดผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่น ในขณะที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรืองานในบริบททางสังคมซึ่งเป็นตัว แปรที่สำคัญและขาดไม่ได้ การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมทำให้ผู้เรียนสร้าง ความรู้ด้วยการเปลี่ยนแปลงความเข้าใจเดิมให้ถูกต้องหรือซับซ้อนกว้างขวาง ขึ้น ดังนั้น การสร้างเจตคติเชิงจริยธรรมต้องกระบวนทางการคิดคือต้องมี</p>

ขั้นตอน	จุดประสงค์	แนวคิดทฤษฎี
<p>4. ขั้นเหตุผลเชิงจริยธรรม</p>	<p>กระบวนการสรุปองค์ความรู้จากสถานการณ์ขั้นที่ 3 ร่วมมีวิเคราะห์วิจารณ์โดยการเชื่อมโยงความรู้เชิงจริยธรรมขั้นที่ 1 เป็นองค์ความรู้ที่เกิดเจตคติที่ดีต่อจริยธรรมโดยใช้ข้อมูลหาเหตุผลเป็นข้อสรุป</p>	<p>วิจารณ์เชิงจริยธรรม โดยผ่านการเรียนรู้จากการปฏิบัติสัมพันธ์กับกลุ่มทำให้เกิดความคิดที่กว้างขึ้น</p> <p>แนวคิดทฤษฎี ทฤษฎีการสร้างความรู้ ความรู้ที่เกิดจากที่ผู้เรียนเป็นความรู้ที่มีความหมายเพื่อทำให้ตนเองเกิดความเข้าใจ และผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบความหมายด้วยการกระทำของตนเอง ความรู้ที่เกิดขึ้น จากการเรียนรู้ ได้แก่ องค์ความรู้ แนวคิด การคิดแก้ปัญหา หรือความรู้ใหม่ที่มีความหมายสำหรับผู้เรียนและทฤษฎีสังคมนิยมวัฒนธรรมของไวทอลสกีการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนในการทำงานที่เหมาะสม จะเพิ่มความรู้ในแนวคิดเชิงวิพากษ์ การแก้ปัญหาภายใต้การให้คำแนะนำของผู้ใหญ่หรือการทำงานร่วมกันกับเพื่อนที่มีความสามารถมากกว่าจะส่งเสริมความเจริญของระหว่างผู้เรียนด้วยกันเป็นการสร้างรูปแบบพฤติกรรมในการทำงานร่วมกันที่มีความก้าวหน้าไปมากกว่าที่จะสร้างได้จากการทำงานเป็นรายบุคคล พลังของการทำกิจกรรมร่วมกันจะทำให้ผู้เรียนมีความสัมพันธ์ต่อกันและจะมีผลถึงการการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล การจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือกัน</p> <p>เรียนรู้เป็นการจัดให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กันในระยะหว่างการทำงานซึ่งจะทำให้มีการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้เรียนจะเรียนรู้จากเพื่อนเพราะว่าในการ</p>

ขั้นตอน	จุดประสงค์	แนวคิดทฤษฎี
		<p>อภิปรายที่เกี่ยวกับเนื้อหาจะทำให้เกิดความขัดแย้งทางพุทธิปัญญา การให้เหตุผลที่ไม่เพียงพอจะถูกเปิดเผย การทำความเข้าใจอย่างมีคุณภาพก็จะเกิดขึ้น ซึ่งแนวทางการประเมินผลในขั้นมุ่งเน้นการประเมินผลการศึกษาที่มีวิจารณ์อย่างจริงจังในกรณีการจำแนกได้ว่าข้อสรุปใดเป็นลักษณะหรือคุณสมบัติทั่วไปที่ได้จากสถานการณ์ที่กำหนดให้และจำแนกได้ว่าข้อสรุปใดเป็นผลจากความสัมพันธ์ของสถานการณ์ที่กำหนดให้ บทบาทของครูต้องกระตุ้นให้นักเรียนหาข้อสรุปอย่างมีเหตุผล</p>
<p>5. ขั้นการคิดอย่างมีวิจารณ์อย่างมีเชิงจริยธรรม</p>	<p>โดยใช้ความรู้ เจตคติ ทักษะและประสบการณ์ของตนเองในการตัดสินใจ เพื่อลงข้อสรุปเป็นข้อยุติที่ตามเหตุผลผลในการเลือกปฏิบัติ</p>	<p>แนวคิดทฤษฎีจริยธรรมของทฤษฎีพุทธศาสตร์ ทฤษฎีของอิมมานูเอล คานท์ ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ โคลเบอร์ก (Kohlberg) และจริยธรรมของ เพียเจต์ (Piaget) ที่ว่า การเลือกปฏิบัติจากกระบวนการพิจารณาไตร่ตรองสมเหตุผลของตนเองหรือแปลความพฤติกรรมสามารถคิดและตัดสินใจได้ด้วยเหตุผลของตนเองเริ่มปฏิบัติสัมพันธ์กับผู้อื่นด้วยความเสมอภาคและเป็นธรรม สังเกตและเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นได้ถูกต้องมากขึ้น ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมดังกล่าวมาคิดอย่างมีวิจารณ์อย่างมีเชิงจริยธรรมมุ่งเน้นด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ชำนาญไปปฏิบัติ (Implementation) หมายถึง กระบวนการแสดงพฤติกรรมเชิงจริยธรรมมีในรูปผลพฤติกรรมทั้งกระบวนการหรือผลงานจากสถานการณ์ที่</p>

ขั้นตอน	จุดประสงค์	แนวคิดทฤษฎี
6. ประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน	กระบวนการเลือกปฏิบัติตามสถานการณ์ที่ สอดคล้องกับวิถีชีวิต โดยการแสดงทาง พฤติกรรมทางกาย	<p>กำหนดให้ตามแนวคิดทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจท์ (Piaget) และ ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ คอลเบอร์ก (Kohlberg) ที่ว่า การแสดง พฤติกรรมเชิงจริยธรรมมีผลมาจากการตัดสินใจอย่างมีเหตุและผล ซึ่งการคิดอย่าง นี้มีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมคือกระบวนการตัดสินใจตามแนวคิดของทฤษฎีการคิด อย่างมีวิจารณญาณสกินเนอร์ (Skinner. 1976 : 292-299) และ วสัน และกล เซอร์ (Watson and Glaser. 1964 : 10) ดังนั้นจึงจำเป็นต้องปฏิบัติเป็นขั้น ของความสามารถในการตัดสินใจโดยใช้กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิง จริยธรรม</p> <p>สะท้อนการแสดงพฤติกรรมทางจริยธรรมออกตามแนวคิดของทฤษฎี พัฒนาการทางจริยธรรมของ Piaget และทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมเบอร์ค ของ ลอร์เรนซ์ โคล (Kohlberg) ที่ว่า การแสดงพฤติกรรมเชิงจริยธรรมมีผลมา จากการตัดสินใจอย่างมีเหตุและผล ซึ่งการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม คือกระบวนการตัดสินใจตามแนวคิดของทฤษฎีการคิดอย่างมีวิจารณญาณของวสัน และกลเซอร์ (Watson and Glaser. 1964 : 10) สอดคล้องกับแนวคิดของบลูม (Bloom) ในด้านการพัฒนาการด้านจิตพิสัยเมื่อผู้เรียนรับรู้ ตอบสนอง เห็น คุณค่า จัดระบบมีเจตคติต่อจริยธรรมที่ดีต่อคำนิยามนั้น ผู้เรียนก็จะปฏิบัติของมา อย่างสม่ำเสมอจนเป็นนิสัย (ทิตนา เขมมณี) 2546 : 237-239)</p>

ขั้นตอน	จุดประสงค์	แนวคิดทฤษฎี
7. ขั้นประเมินผล	กระบวนการประเมินผลพฤติกรรมการแข่งขันจริยธรรม เพื่อตรวจสอบความคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม	ตามแนวคิดทฤษฎีการคิดอย่างมีวิจารณญาณของ ทยุณีย์ของอนนิส (Emnis Thory) ที่ว่าประเมินผลการคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นสะท้อนการคิดหาเหตุผล คิดแบบไตร่ตรองเป็นการตัดสินใจว่า อะไรควรเชื่อ ไม่ควรเชื่อที่จะนำไปสู่การตัดสินใจ ผลการตัดสินใจปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ซึ่งประกอบด้วยความสามารถการคิด ลักษณะการคิด และผลการคิด

จากตารางที่ 8 พบว่า รูปการจัดการเรียนการสอน 7 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นเตรียมพร้อม 2) ขั้นเรียนความรู้เชิงจริยธรรม 3) ขั้นเจตคติเชิงจริยธรรม 4) ขั้นเหตุผลเชิงจริยธรรม 5) ขั้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม 6) ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน 7) ขั้นประเมินผลการคิดการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้จริยธรรมของทฤษฎีพัฒนาการจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg) แนวคิดทฤษฎีการพัฒนาการจริยธรรมของเพียเจต์ (Piaget) ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือและทฤษฎีการคิดอย่างมีวิจารณญาณของทฤษฎีของเอนนิส (Ennis Theory)

5. ผลการเรียนรู้

การเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น มีดังนี้

1. มีความรู้เชิงจริยธรรมในด้านกตัญญู รักษาชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มีพฤติกรรมทางเพศที่ดี รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ อนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม
 2. มีเจตคติที่ดีต่อจริยธรรมในด้านกตัญญู รักษาชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มีพฤติกรรมทางเพศที่ดี รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ อนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม
 3. มีเหตุผลเชิงจริยธรรมในด้านกตัญญู รักษาชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มีพฤติกรรมทางเพศที่ดี รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ อนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม
 4. มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมโดยการแสดงออกโดย มีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม ด้านกตัญญู รักษาชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มีพฤติกรรมทางเพศที่ดี รักความเป็นไทยและมีจิตสาธารณะ อนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม
3. วิเคราะห์ความเหมาะสมของของแนวคิด ทฤษฎีในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านจริยธรรม และผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนเพื่อนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม ผลดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ความเหมาะสมของแนวคิด ทฤษฎีในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตัวบ่งชี้	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. แนวคิด ทฤษฎีการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน			
1.1 แนวคิด			
1.1.1 วิเคราะห์ความหมายของรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อนำไปนิยามความหมายรูปแบบการเรียนการสอน	4.00	0.00	มาก
1.1.2 วิเคราะห์แนวทางการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามรูปแบบของจอยซ์และไวล์ (Joyce and Weil) เพื่อนำเป็นแนวทางการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน	3.80	0.84	มาก
1.1.3 การวิเคราะห์แนวคิดของนัทฮอลล์และสนูค (Nuthall and Snook) โรเซนไชน์ (Rosenshine) เซย์เลอร์ และคณะ (Saylor and Others) และ จอยซ์ และไวล์ (Joyce and Weil) ในการพัฒนาโครงสร้างรูปแบบการเรียนการสอน	3.80	0.84	มาก
1.1.4 การวิเคราะห์แนวคิดของจอยซ์และไวล์ (Joyce and Weil) มากำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนในการกำหนดรูปแบบการเรียนการสอน	3.80	0.84	มาก

ตัวบ่งชี้	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1.2 ทฤษฎีในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน			
1.2.1 ทฤษฎีคอนการสร้างสรรค์ความรู้ มุ่งเน้นในเรื่องการสร้างความรู้ที่ เกิดขึ้นภายในของแต่ละบุคคลการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ผู้เรียนเป็นผู้กระทำด้วยตนเองและการสร้างความรู้ เป็นแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้	3.80	0.84	มาก
1.2.2 วิเคราะห์แนวทางการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามรูปแบบของจอยซ์และวีล (Joyce and Weil) เพื่อนำเป็นแนวทางการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน	3.80	0.84	มาก
1.2.3 ทฤษฎีการเรียนการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้อการเรียนการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้เป็นกลยุทธ์ของการสอนที่ใช้ช่วยผู้เรียนให้บรรลุถึงเป้าหมายการเรียนรู้ของแต่ละคน โดยใช้กลุ่มที่มีโครงสร้างชัดเจนเป็นแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้	3.80	0.84	มาก
รวม	3.83	0.72	มาก
2. แนวคิด ทฤษฎีจริยธรรม			
2.1 แนวคิดจริยธรรม			
2.1.1 การวิเคราะห์ความหมายจริยธรรมเพื่อนำไปนิยามความหมายของรูปแบบการเรียนการสอน	3.80	0.84	มาก
2.1.2 การสังเคราะห์คุณลักษณะของจริยธรรมสังคมไทยเพื่อนำไปเป็นตัวบ่งชี้การสำรวจปัญหา และการวัดพฤติกรรมเชิงจริยธรรมและการจัดหน่วยการเรียนรู้	3.80	0.84	มาก

ตัวบ่งชี้	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
2.1.3 การวิเคราะห์คุณลักษณะจริยธรรมสำหรับบุคคล ว่าคุณลักษณะทางจริยธรรมของบุคคลออกเป็น 4 ชนิด ความรู้เชิงจริยธรรม เจตคติเชิงจริยธรรม เหตุผลเชิงจริยธรรม พฤติกรรมเชิงจริยธรรม ซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาชั้นการเรียนสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม	3.80	0.84	มาก
2.1.4 การวิเคราะห์การวัดพฤติกรรมเชิงจริยธรรม คือการวัดความรู้เชิงจริยธรรม เจตคติเชิงจริยธรรม เหตุผลเชิงจริยธรรม พฤติกรรมเชิงจริยธรรม โดยใช้เกณฑ์ระดับจริยธรรม ตามแนวของบลูม (Blum) เป็นแนวทางในการวัดการวัดพฤติกรรมเชิงจริยธรรม	3.80	0.84	มาก
2.2 ทฤษฎีจริยธรรม			
2.2.1 ทฤษฎีทางพุทธศาสตร์ จิตใจ โดยเริ่มตั้งแต่ สิ่งที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติพื้นฐานทางการกระทำทาง ภายไปสู่ขั้นสูงที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติทางความคิดที่มุ่งสู่ความบริสุทธิ์ หลุดพ้นทางจิตใจเป็น แนวทางการกำหนดชั้นการเรียนการสอน	3.80	0.84	มาก
2.2.2 ทฤษฎีของอิมมานูเอล คานท์ (Im Manuel Kant) การเรียนรู้จริยธรรมเกิดการเรียนรู้ตามหน้าที่ ทำให้มีเจตคติ การค้นหาเหตุผล ส่งผลให้แสดงพฤติกรรมเป็นแนวทางการกำหนดชั้นการเรียนการสอน	4.40	0.55	มาก

ตัวบ่งชี้	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
2.2.3 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์ (Piaget) การพัฒนา จริยธรรม มี 4 ขั้นคือ ก่อนจริยธรรม ขั้นปฏิบัติตามคำสั่งหรือ แปลความตามเกณฑ์ และขั้นเหตุผลของตนเองหรือแปลความพฤติกรรม เป็น แนวทางการกำหนดชั้นการเรียนการสอน จากขั้นต่ำไปสู่ขั้นสูงตามลำดับจนสามารถ คิดหาเหตุผล เป็นแนวทางการกำหนดชั้น การเรียนการสอน และการวัดและ ประเมินผล	4.20	0.32	มาก
รวม	3.94	0.72	มาก
3. แนวคิด ทฤษฎีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ			
3.1 แนวคิด			
3.1.1 การวิเคราะห์ความหมายการคิดอย่างมี วิจารณญาณเพื่อนำไปนิยามความหมายของ รูปแบบการเรียนการสอน	4.40	0.55	มาก
3.1.2 การวิเคราะห์แนวคิดของวัตสันและเกล เซอร์ (Watson ang Glaser) แนวคิดของเด รสเซอร์ และเมย์ฮิวส์ (Dressel and Mayhew) ในการวัดความคิดอย่างมี วิจารณญาณเชิงจริยธรรม	4.40	0.55	มาก
3.1.3 การวิเคราะห์ลักษณะพฤติกรรมของบุคคล ที่มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเป็น แนวทางจริยธรรม	4.40	0.55	มาก

ตัวบ่งชี้	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
3.1.4 การวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีในการสร้างแบบทดสอบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเป็นแนวทางในสร้างเครื่องมือในการวัดความสามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงวิจาร์ณญาณเชิงจริยธรรม	4.40	0.55	มาก
.2 ทฤษฎีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ			
3.2.1 ทฤษฎีของเอนนิส (Ennis Theory) การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นการคิดหาเหตุผลคิดแบบไตร่ตรองเป็นการตัดสินใจว่าอะไรควรเชื่อ อะไรควรทำ เป็นแนวทางในการพัฒนาขึ้นการสอนและการวัดผลประเมินผลการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม	4.60	0.56	มากที่สุด
3.2.2 ทฤษฎีของเขาว่าทฤษฎีเซวาน์ปัญญาสามเกลียว (Trarchich Theory) สเติร์นเบิร์ก (Stemberg) เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเกิดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม คือการคิดแบบกลุ่ม การคิดแบบเดี่ยว	4.20	0.45	มาก
รวม	4.32	0.55	มาก
โดยรวม	4.13	0.63	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า แนวคิด ทฤษฎีในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความเหมาะสมในระดับ มาก

เมื่อได้แนวคิด ทฤษฎีที่มีความเหมาะสมแล้วจึงได้นำแนวคิด ทฤษฎีไปยก่างรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม

4. วิเคราะห์ความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ร่างรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญ แนวคิด ทฤษฎี หลักการ ความหมาย องค์ประกอบขั้นตอน 7 ขั้น (1.ขั้นเตรียมความพร้อม 2. ขั้นความรู้เชิงจริยธรรม 3. ขั้นเจตคติเชิงจริยธรรม 4.ขั้นเหตุผลเชิงจริยธรรม 5. ขั้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม 6. ขั้นประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และ 7. ขั้นประเมินผล) ผลการเรียนรู้ บทบาทของครู บทบาทผู้เรียนและการนำไปใช้ โดยผ่านการประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญผลการประเมินความเหมาะสม ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

รูปแบบการเรียนการสอน	ระดับคะแนน		ระดับความเหมาะสม
	\bar{X}	S.D.	
1. ความเป็นมาและความสำคัญของการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น	4.40	0.55	มาก
2. แนวคิดทฤษฎีพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น	3.40	0.55	มาก
3. การกำหนดความมุ่งหมายพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น	4.00	0.71	มาก

รูปแบบการเรียนการสอน	ระดับคะแนน		ระดับความเหมาะสม
	\bar{X}	S.D.	
4. การนิยามความหมายพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น.	4.00	0.71	มาก
5. การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น	4.00	0.71	มาก
6. การอธิบายองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ทั้ง 7 ชั้นตอนดังนี้	3.60	0.55	มาก
6.1 ชั้นเตรียมพร้อม			
6.1.1 ความหมาย	4.20	0.45	มาก
6.1.2 ความสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีพื้นฐาน	4.20	0.45	มาก
6.2 ชั้นความรู้เชิงจริยธรรม			
6.2.1 ความหมาย	4.20	0.45	มาก
6.2.2 ความสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีพื้นฐาน	4.20	0.45	มาก
6.3 ชั้นเจตคติเชิงจริยธรรม			
6.3.1 ความหมาย	4.40	0.55	มาก
6.3.2 ความสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีพื้นฐาน.	4.40	0.55	มาก
6.4 ชั้นเหตุผลเชิงจริยธรรม			
6.4.1 ความหมาย	4.60	0.55	มากที่สุด
6.4.2 ความสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีพื้นฐาน	4.40	0.55	มาก
6.5 ชั้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม			
6.5.1 ความหมาย	4.40	0.55	มาก
6.5.2 ความสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีพื้นฐาน	4.40	0.55	มาก

รูปแบบการเรียนการสอน	ระดับคะแนน		ระดับความเหมาะสม
	\bar{X}	S.D.	
6.6 ชั้นการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน			
6.6.1 ความหมาย	4.40	0.55	มาก
6.6.2 ความสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีพื้นฐาน	4.00	0.00	มาก
6.7 ชั้นประเมินผลการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม			
6.7.1 ความหมาย	4.40	0.55	มาก
6.7.2 ความสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีพื้นฐาน	4.00	0.00	มาก
7. การกำหนดลำดับขั้นรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น	4.00	0.00	มาก
8. การกำหนดผลการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น	4.00	0.00	มาก
9. การกำหนดบทบาทครูต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	4.00	0.00	มาก
10. การกำหนดบทบาทนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น	4.40	0.55	มาก
11. การนำรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นไปใช้	4.20	0.45	มาก
โดยรวม	4.14	0.22	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

5. วิเคราะห์ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 10 แผนตามตามองค์ประกอบขั้นตอน 7 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นเตรียมความพร้อม
2. ขั้นความรู้เชิงจริยธรรม
3. ขั้นเจตคติเชิงจริยธรรม
4. ขั้นเหตุผลเชิงจริยธรรม
5. ขั้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม
6. ขั้นประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
7. ขั้นประเมินผล

ซึ่งผ่านการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

แผนการจัดการเรียนรู้	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. ส่วนนำ			
1.1 ชื่อแผนตรงกับหน่วยการเรียนรู้	4.00	0.00	มาก
1.2 องค์ประกอบของส่วนนำของแผนมีความชัดเจน	4.00	0.00	มาก
2. สาระสำคัญ			
2.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.00	0.00	มาก
2.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	4.00	0.00	มาก

แผนการจัดการเรียนรู้	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
2.3 ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย	4.00	0.00	มาก
3. ผลการเรียนรู้			
3.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	4.00	0.00	มาก
3.2 ภาษาที่ใช้มีความชัดเจน	4.00	0.00	มาก
3.3 ระบุพฤติกรรมที่ต้องการวัดได้อย่างชัดเจน	4.67	0.58	มากที่สุด
4. สาระการเรียนรู้			
4.1 สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด
4.2 สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด
4.3 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด
4.4 เหมาะกับเวลา	5.00	0.00	มากที่สุด
4.5 มีความยากง่ายพอเหมาะ	5.00	0.00	มากที่สุด
4.6 น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
5. กิจกรรมการเรียนรู้			
5.1 ได้รับความสนใจของนักเรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
5.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด
5.3 สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด
5.4 กิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามลำดับขั้นตอน	5.00	0.00	มากที่สุด
5.5 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักเรียนสอนเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมี วิจารณญาณเชิงจริยธรรม คือ			
5.5.1 ชั้นเตรียมพร้อม ส่งเสริมให้นักเรียนมีความพร้อมในการเรียน	4.67	0.58	มากที่สุด
5.5.2 ชั้นความรู้เชิงจริยธรรมส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ด้านจริยธรรม	4.67	0.58	มากที่สุด
5.5.3 ชั้นเจตคติเชิงจริยธรรมส่งเสริมให้นักเรียนมีเจตคติด้านจริยธรรม	4.33	0.58	มาก

แผนการจัดการเรียนรู้	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
5.5.4 ชั้นเหตุผลเชิงส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดเหตุผลเชิงจริยธรรม	4.33	0.58	มาก
5.5.5 ชั้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม ส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม	4.33	0.58	มาก
5.5.7 ชั้นประเมินผลการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม	4.33	0.58	มาก
5.6 กิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามลำดับขั้นตอน	4.33	0.58	มาก
7. สื่อการจัดการเรียนรู้			
7.1 สื่อการเรียนการสอนสร้างความสนใจของผู้เรียน มีความน่าสนใจ สวยงาม และมีคุณภาพ ส่งเสริมให้นักเรียน มีความรู้ เจตคติ เหตุผล และการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม	4.33	0.58	มาก
7.2 สื่อ เทคนิค และแหล่งเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียน มีความรู้ เจตคติ เหตุผลและการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม	4.33	0.58	มาก
7.3 เหมาะสมสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	4.33	0.58	มาก
7.4 สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้	4.33	0.58	มาก
8. การวัดและประเมินผล			
8.1 สอดคล้องกับผลการเรียนรู้	4.33	0.58	มาก
8.2 เครื่องมือวัดสอดคล้องกับผลการเรียนรู้	4.33	0.58	มาก
8.3 วัดได้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้	4.67	0.58	มากที่สุด
โดยรวม	4.44	0.58	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ผลการดำเนินงานระยะที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

หลังจากร่างรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของแนวคิด ทฤษฎี ความเหมาะสมของรูปแบบการสอนและความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยจึงได้นำรูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นทดลองใช้กับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลศิริวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 35 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง มีผู้ร่วมวิจัยจำนวน 1 คน ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) แบบ PAOR ซึ่งผลการวิจัยมีผลดังนี้

1. ผลการเตรียมความพร้อมของผู้วิจัย

ก่อนทำการวิจัยได้ดำเนินการเตรียมความพร้อมผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งประกอบด้วยครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยวิจัยและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อการวิจัย ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจบทบาทและแนวทางปฏิบัติ สร้างความตระหนัก ความร่วมมืออันจะนำไปสู่การได้มาซึ่งผลการวิจัยที่น่าเชื่อถือ ผลการดำเนินการดังนี้

1.1 การเตรียมความพร้อมของครูผู้ช่วยวิจัยโดยการนัดหมายพบปะพูดคุย เพื่อซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับกรอบแนวคิดของการวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย การดำเนินการวิจัย การสอนตามรูปแบบการสอนตามที่พัฒนาขึ้น ผลที่ต้องศึกษา เครื่องมือที่ใช้ และวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งการอธิบายถึงบทบาทของผู้ช่วยวิจัยที่ต้องดำเนินการ ปรากฏว่าผู้ช่วยวิจัยให้ความสนใจและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีโดยมีการอธิบายตอบข้อซักถามเกี่ยวกับบทบาทที่ได้รับมอบหมายโดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับการสังเกตและบันทึกผลในแบบบันทึกในการจัดการเรียนการสอนตามรายการประเมิน ปรากฏว่าผู้ช่วยวิจัยมีความเข้าใจอย่างดีและพร้อมที่จะให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่

1.2 การเตรียมนักเรียนโดยการนัดพบนักเรียนจำนวน 2 ครั้งละ ๆ 1 ชั่วโมง นำนักเรียนเล่นเกมจากนั้นจึงแจ้งวัตถุประสงค์ในการดำเนินการวิจัย เป้าหมายในการเรียนการสอน ซึ่งปรากฏว่านักเรียนมีความสนใจดี ตั้งใจฟังเป็นอย่างดี และเมื่อสอบถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจในสิ่งที่ผู้วิจัยเสนอพบว่านักเรียนมีความเข้าใจเป็นอย่างดี จากการสังเกตพฤติกรรมพบว่านักเรียนให้ความสนใจและกล้าซักถามและโต้ตอบ เมื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนพูดเกี่ยวกับงานวิจัย พบว่า มีคำพูดที่แสดงถึงความสนใจของนักเรียนคือ “ครูจะเริ่มสอนเมื่อไรคะ” “ผมต้องเตรียมอะไรบ้างครับ” มีการซักถามนักเรียนจนเกิดความเข้าใจดีแล้วจึงได้นัดหมายครั้งที่ 2 การนัดหมายครั้งที่ 2 เวลา 1 ชั่วโมงของวันที่ 11 มกราคม 2556 เพื่อทำงานทดสอบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมโดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม จำนวน 50 ข้อ จำนวน 4 ตัวเลือก ใช้เวลา 1 ชั่วโมง ผลปรากฏว่า นักเรียนให้ความสนใจมากและตั้งใจทำข้อสอบเป็นอย่างดี

2. ผลการวิจัยเชิงปฏิบัติการและปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

2.1 การวิจัยเชิงปฏิบัติการ วงจรที่ 1

2.1.1 การวางแผน (Planning) ผู้วิจัยได้วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งได้เลือกย่อยในรายวิชา วิชา จริยธรรมเพื่อการดำเนินชีวิต ส 23201 สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หน่วยความกตัญญู ความรับผิดชอบและความมีระเบียบวินัย โดยแยกเป็น 3 แผน คือ แผนที่ 1 เรื่อง ความกตัญญู มีเนื้อหาเกี่ยวกับความกตัญญู ความหมายของความกตัญญู สิ่งที่ควรแก่ความกตัญญู การแสดงออกต่อผู้มีพระคุณมีลักษณะ ความกตัญญูมีความสำคัญอย่างไรเด็กจะได้ประโยชน์อะไรจากความกตัญญู แผนที่ 2 มีเนื้อหาเกี่ยวกับ ความหมายของความรับผิดชอบ พฤติกรรมบ่งชี้ถึงความรับผิดชอบ และแผนที่ 3 มีเนื้อหาเกี่ยวกับ ความหมาย ความสำคัญ ลักษณะ ของจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัย การดำเนินการในขั้นนี้โดยการวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับตัวชี้วัดและผลการเรียนรู้กับการสอนแต่ละครั้ง ต่อมาจึงได้เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการการเรียนการสอนที่ได้พัฒนาขึ้น จำนวน 3 แผนละ 4 ชั่วโมง พร้อมทั้งได้จัดทำสื่อและแหล่งเรียนรู้ ใบงาน แบบประเมินใบงาน แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน แบบบันทึกคะแนน แบบบันทึกหลังเรียน และแบบสังเกตพฤติกรรมที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วและนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ ของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นให้ผู้ช่วยวิจัยทำความเข้าใจ โดยเปิดโอกาสให้ผู้วิจัยซักถามเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัย

ได้ตอบคำถามผู้ช่วยวิจัยจนเข้าใจดี ต่อมาได้คัดเลือกนักเรียน 1 คนในห้องเรียนทำหน้าที่สังเกตการโดยไม่ให้นักเรียนเปิดเผยตัวเอง ซึ่งนักเรียนยินดีตอบรับที่จะปฏิบัติหน้าที่ แล้วผู้วิจัยเตรียมสื่อการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ และเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนทำการเรียนการสอน

2.1.2 การปฏิบัติการ (Action) และการสังเกต (Observation) เป็นการนำแผนที่ 1 เรื่องความกตัญญู แผนที่ 2 เรื่องความรับผิดชอบ และแผนที่ 3 เรื่องความมีระเบียบวินัย มาทดลองกับกลุ่มตัวอย่างโดยผู้วิจัยลงมือการวิจัยปฏิบัติการสอนด้วยตนเองตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ซึ่งมีผู้ช่วยวิจัยช่วยสังเกตและบันทึกผลที่เกิดจากการสอนตามขั้นแผนทุกขั้นตอนโดยใช้เครื่องมือสะท้อนผลที่กำหนดให้ การปฏิบัติและผลการวิจัยแยกตามขั้นตอนกระบวนการสอนดังนี้

1) ขั้นเตรียมความพร้อม เริ่มต้นด้วยการเตรียมความพร้อมโดยครูและนักเรียนทักทายกันแล้วจึงทำการทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบก่อนเรียนเรียน เรื่องการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมในแต่ละเรื่องของแต่ละแผนและเมื่อหมดเวลา 10 นาทีนักเรียนส่งกระดาษคำตอบทันที การกระตุ้นเร้าความสนใจของนักเรียนในแผนการจัดการเรียนรู้ 1 ใช้เพลงกตัญญู คำร้องและทำนองวงจิว๊ว และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ใช้เพลงความรับผิดชอบต่อกรมการศาสนา ปรากฏว่านักเรียนให้ความสนใจเป็นอย่างมากและมีส่วนร่วมในการร้องเพลงมีการพูดคุยเกี่ยวเนื้อหาของเพลงเพื่อเชื่อมโยงเข้าเนื้อหา ส่วนแผนที่ 3 ใช้ดูคลิปวิดีโอ เรื่องนอนแก้วขากระบือวินัย เพื่อเร้าความสนใจของนักเรียนแล้วมีการสนทนาเนื้อหาเกี่ยวกับคลิปวิดีโอ เพื่อเชื่อมโยงสู่บทเรียน ปรากฏว่า นักเรียนให้ความสนและกระตือรือร้นในการตอบคำถามโดยเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นทั้งที่ตอบถูกหรือไม่ถูก ครูแสดงความสนใจคำตอบของนักเรียน โดยไม่ตัดสินคำตอบของนักเรียนว่าถูกหรือผิด และให้โอกาสให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ผลจากการทำเช่นนี้เป็นการสร้างความคุ้นเคยกับนักเรียนทำให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็น จากนั้นครูแจ้งตัวชี้วัดและผลการเรียนรู้ กิจกรรมขั้นสรุปท้ายในขั้นนี้ คือ จัดนักเรียนเข้ากลุ่มแบบกลุ่มร่วมมือ โดยการแบ่งกลุ่มตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคือ เก่ง ปานกลาง และอ่อนในอัตราส่วน 1 : 3 : 1 และมอบหมายให้นักเรียนแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ ปรากฏว่า นักเรียนให้ความสนใจและแบ่งหน้าที่ได้เป็นอย่างดี คือ หัวหน้ากลุ่ม รองหัวหน้ากลุ่ม สมาชิกกลุ่ม เลขานุการ และมีความพร้อมที่จะเข้ากลุ่ม แต่ก็มีนักเรียนบางคนไม่ยอมรับสมาชิกกลุ่ม ครูต้องอธิบายถึงจำเป็นของการเป็นสมาชิกในสังคมเพราะสมาชิกในสังคมแต่ละสังคมต้องมีความ

แตกต่างกันจะอยู่กับสมาชิกเดิม ๆ ไม่ได้ต้องปรับเปลี่ยนไปตามบทบาทและหน้าที่ นักเรียนรับฟังและปฏิบัติด้วยดี

2) ชั้นความรู้เชิงจริยธรรม เป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรู้เชิงจริยธรรม โดยใช้กระบวนการกลุ่มร่วมมือซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม การเรียนการสอนให้มากที่สุด เพื่อค้นหาความรู้ เชิงจริยธรรม คือ ความหมาย องค์ประกอบ ลักษณะพฤติกรรม แนวคิด และกฎเกณฑ์ทางสังคม ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งในวงจรที่ 1 มีจำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ คือ หน่วยกตัญญู หน่วยความรับผิดชอบ และหน่วยความมีวินัย จำนวน 3 แผน โดยการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ความกตัญญู จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบค้นความรู้ นักเรียนแต่ละลุ่มร่วมกันระดมสมอง ภายในกลุ่มเพื่อตั้งข้อสงสัยตามใบงานที่ 1 เรื่อง อยากรู้อะไรกับการเรียนเรื่องความกตัญญู ผลการจัดกิจกรรมปรากฏว่า นักเรียนสามารถตั้งข้อสงสัยที่ประเด็นในสืบค้นหาความรู้ เช่น “ความกตัญญูหมายถึงอะไร” “ความกตัญญูเป็นเครื่องหมายของคนดีหมายความว่าอย่างไร” “การแสดงออกต่อผู้มีพระคุณมีลักษณะอย่างไร” “ความกตัญญูมีความสำคัญอย่างไร” “เด็กจะได้ประโยชน์อะไรจากความกตัญญูอย่างไร” เป็นต้น จากนั้นนักเรียนร่วมกันหาคำตอบจากแหล่งเรียนรู้และใบความรู้ นักเรียนให้ความสนใจและตั้งใจหาคำตอบ โดยมีนักเรียนที่เรียนเก่งเป็นแกนนำได้เป็นอย่างดี และสรุปเป็นองค์ความรู้ เรื่อง ความกตัญญู เป็นแผนผังความคิดแล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน โดยมีครูและเพื่อนนักเรียนร่วมการอภิปรายซักถาม ผลปรากฏว่า ตัวแทนนักเรียนทุกกลุ่มนำเสนอเฉลี่ยกลุ่มละ 4-5 นาที โดยมีครูและเพื่อนอภิปรายซักถาม เช่น “ความกตัญญูต่อแผ่นดินตามความคิดของคุณคิดว่าวัยขนาดเราควรจะทำอย่างไร” คำตอบ “ตั้งใจเรียน ไม่ทุจริตต่อตนเอง รักษาสมบัติส่วนร่วม ช่วยงานครอบครัว และปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนา” นักเรียนร่วมกันอภิปรายซักถามด้วยความตั้งใจ ถึงแม้ว่าจะมีการตอบไม่ครบ กลุ่มแต่ครูไม่มีการตำหนิแต่จะเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างเสรีและผลการประเมินความรู้เชิงจริยธรรมด้านความกตัญญูโดยใช้แบบประเมินแผนผังความคิด เรื่องความกตัญญู ผลปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ย 14.45 ระดับคุณภาพดีมาก แล้วครูนักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปความรู้เรื่อง ความกตัญญู เป็นแผนผังความคิดหน้าชั้นเรียน พบว่า นักเรียนทุกคนมีความตั้งใจในการอภิปรายซักถามด้วยความตั้งใจ ส่วนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ความรับผิดชอบ ในขั้นนี้จัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือโดยนักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง ความรับผิดชอบ จากนั้นหัวหน้ากลุ่มนำอภิปราย ความรู้เรื่องความรับผิดชอบ โดยมีครูคอยให้คำแนะนำ แล้วสรุปเป็นแผนภาพความคิดนำเสนอหน้าชั้นเรียนกลุ่มละ 4-5 นาที ซึ่งพบว่า

นักเรียนมีความสนใจในการศึกษาใบบทความรู้เรื่องความรับผิดชอบ และหัวหน้ากลุ่มมีความสามารถในการนำอภิปรายซักถาม นักเรียนในกลุ่มร่วมอภิปรายซักถามอย่างเป็นกันเอง ในภาพรวมเป็นที่น่าพอใจ ครูจะเดินรอบห้องเพื่อให้คำแนะนำแก่นักเรียนและกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ในแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ความมีระเบียบวินัย โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบค้นความรู้คล้ายกับแผนที่ 1 โดยการตั้งประเด็นที่ต้องการศึกษา ความรู้เรื่องระเบียบวินัย จากแหล่งเรียนรู้ แล้วค้นหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ แล้วนำความรู้ที่ได้มาอภิปรายซักถามภายในกลุ่มเป็นองค์ความรู้เรื่องระเบียบวินัย แล้วเขียนเป็นแผนผังความคิด จากนั้นตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียนกลุ่มละ 4-5 นาที โดยมีครูและเพื่อนนักเรียนอภิปรายซักถามและประเมินผลงานของกลุ่มแล้วตัวแทนนักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปความรู้เรื่อง ความมีระเบียบวินัย ผลการจัดกิจกรรม ปรากฏว่า นักเรียนใช้เวลาในการร่วมกลุ่มเร็วขึ้น มีการแบ่งหน้าที่ได้อย่างชัดเจน และปฏิบัติงานได้เร็วขึ้นโดยครูไม่ต้องบอกหรือแนะนำ สมาชิกมีความพร้อมที่จะรับผิดชอบงานของตนเอง หัวหน้ากลุ่มมีการปรับเปลี่ยนในบางกลุ่มการตั้งประเด็นในการศึกษากระชับและใช้วิธีการระดมสมองภายในกลุ่ม การค้นหาความรู้ นักเรียนค้นหาได้จากอินเทอร์เน็ตซึ่งเร็วขึ้น นักเรียนทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุขทั้งนี้เนื่องจากมีความสนิทกันมากขึ้น การจัดทำแผนภาพความคิดนักเรียนได้พัฒนาขึ้น ทั้งนี้หา รูปแบบการนำเสนอ และการอภิปรายซักถามผู้แทนนักเรียนสามารถเป็นผู้นำในการสรุปความรู้ เป็นแผนภาพความคิด บนกระดานดำในระดับดี ครูจะมีบทบาทน้อยลงคือมีหน้าที่ให้คำแนะนำและเพิ่มเติมความรู้ นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองในภาพรวมในเรื่องความรู้เชิงจริยธรรม ด้านความกตัญญู ด้านความรับผิดชอบและความมีระเบียบวินัยอยู่ในระดับดี

3) ชั้นเจตคติเชิงจริยธรรม การจัดการเรียนการสอนเรียนรู้จาก

สถานการณ์เชิงจริยธรรมโยงสู่เจตคติต่อสถานการณ์ชอบหรือไม่ชอบ โดยสรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับบริบทของการคิดที่เกิดจากการที่ตนได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และมีความเกี่ยวข้องกับการอ้างเหตุผลและจำแนกข้อมูลเพื่อสร้างเจตคติทางจริยธรรมในแผนที่ 1 เรื่องความกตัญญู นักเรียนเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มร่วมมือกลุ่มเดิม เริ่มจากศึกษาจากบทเรียนการ์ตูนเรื่องลูกกตัญญู ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากนิทานพื้นบ้านของชาวสุรินทร์ มีสี่สันสวยงาม เป็นเรื่องความกตัญญูของลูกสาวที่เป็นพี่สาวชื่อดาวเรืองและความกตัญญูของลูกสาวผู้เป็นน้องชื่อดาวโรย พบว่า นักเรียนให้ความสนใจบทเรียนการ์ตูนมากและตั้งใจในการอ่านบทเรียนการ์ตูน แล้วทำใบงานเรื่อง วิเคราะห์วิจารณ์แสดงเจตคติต่อตัวละคร พบว่า นักเรียนทุกกลุ่มจะแสดงเจตคติ

เชิงจริยธรรมในระดับ 1 ระดับคุณภาพต้องปรับปรุง คือ แสดงความรู้สึกได้อย่างไม่สมเหตุสมผล ไม่มีข้อมูลอ้างอิง ดังนั้นจึงแก้ปัญหาโดยอธิบายแนวทางการแสดงเจตคติเชิงจริยธรรมและยกตัวอย่างประกอบพร้อมทั้งบอกเกณฑ์การแสดงเจตคติเชิงจริยธรรม คือ ระดับ 4 ระดับคุณภาพดีมาก แสดงความรู้สึกได้อย่างมีสมเหตุสมผล โดยอาศัยความรู้เชิงจริยธรรม ข้อมูลกฎเกณฑ์ทางสังคมและเป็นที่ยอมรับของคนส่วนร่วม ระดับ 3 ระดับคุณภาพดี แสดงความรู้สึกได้อย่างมีสมเหตุสมผล โดยอาศัยความรู้เชิงจริยธรรม ข้อมูลกฎเกณฑ์ทางสังคมไม่เป็นที่ยอมรับของคนส่วนร่วม ระดับ 2 ระดับคุณภาพปานกลาง แสดงความรู้สึกได้อย่างมีสมเหตุสมผล โดยอาศัยความรู้เชิงจริยธรรม ไม่มีข้อมูลอ้างอิงและระดับ 1 ระดับคุณภาพต้องปรับปรุง แสดงความรู้สึกได้อย่างไม่สมเหตุสมผล ไม่มีข้อมูลอ้างอิง ดังนั้นครูจึงใช้วิธีการอธิบายวิธีการแสดงเจตคติเชิงจริยธรรมโดยให้นักเรียนร่วมซักถามและครูตอบคำถามนักเรียนจนเกิดความเข้าใจแล้วให้ทำใบงานที่ 1 ใหม่อีกครั้ง ผลปรากฏว่า นักเรียนแสดงเจตคติในภาพรวมอยู่ในระดับ พอใช้ ในขั้นนี้จะเสียเวลาในการอธิบายความรู้เรื่องการแสดงเจตคติเชิงจริยธรรมทำให้ต้องขยายเวลาออกไปและครูต้องสร้างใบความรู้เรื่องการวิเคราะห์เจตคติเชิงจริยธรรมเพิ่มเติม แผนที่ 2 เรื่อง ความรับผิดชอบ นักเรียนเรียนรู้ด้วยบทเรียนการ์ตูน เรื่อง ความรับผิดชอบ เนื้อหาการมีความรับผิดชอบโดยมีลูกชวานามีความรับผิดชอบในการทำงานการใช้สอยจนกลายเป็นเศรษฐี ส่วนลูกเศรษฐีไม่มีความรับผิดชอบในการครองตนทำให้ทรัพย์สินเงินทองร่อยหรอจนเป็นยาก นักเรียนมีความสนใจในบทเรียนการ์ตูนมาก ก่อนทำกิจกรรมใบงานเจตคติเชิงจริยธรรมครูได้ทบทวนความรู้เรื่องเจตคติเชิงจริยธรรมจนนักเรียนเข้าใจ นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์เจตคติเชิงจริยธรรม จากตัวละครเรื่องระเบียบวินัยและแสดงความคิดเห็นเจตคติเชิงจริยธรรมอยู่ระดับดี ส่วนแผนที่ 3 เรื่อง ความมีระเบียบวินัย นักเรียนศึกษาบทกลอนเรื่องวินัยสร้างคน คนสร้างชาติ เป็นเรื่องราวของระเบียบวินัยแล้วนักเรียนแต่ละกลุ่มทำใบงานแสดงเจตคติตัวละครในบทกลอน ปรากฏว่า นักเรียนมีความตั้งใจในการวิเคราะห์บทกลอนและถอดใจความ จากบทกลอน โดยหัวหน้ากลุ่มนำอภิปรายซักถามเนื้อหาของบทกลอน นักเรียนในกลุ่มร่วมกันอภิปราย และสามารถแสดงเจตคติเชิงจริยธรรมได้อย่างชัดเจน ผลการประเมินพบว่า ระดับคุณภาพ ดี ในภาพรวมในขั้นเจตคติเชิงจริยธรรมนักเรียนมีทำที่ผ่อนคลายในการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม ในเบื้องต้นนักเรียนไม่เข้าใจเจตคติเชิงจริยธรรมและกระบวนการแสดงเจตคติเชิงจริยธรรม ทำให้ต้องขยายเวลาในการทำกิจกรรมขั้นเจตคติเชิงจริยธรรม โดยครูอธิบายความหมาย ขั้นตอน กฎเกณฑ์การแสดงเจตคติเชิงจริยธรรม เมื่อนักเรียนมีความเข้าใจกฎเกณฑ์เจตคติเชิงจริยธรรมแล้วทำให้นักเรียนสามารถแสดงเจตคติได้

อย่างชัดเจน สอดคล้องจากการสัมภาษณ์นักเรียน “ทำไมในตอนแรกนักเรียนจึงแสดงเจตคติเชิงจริยธรรมไม่ได้” เจนจิรา : หนูไม่เข้าใจว่าเจตคติเชิงจริยธรรมคืออะไร ผกามาศ : เพิ่งได้ยินคำว่าเจตคติเชิงจริยธรรม

4) ชั้นเหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นกระบวนการสรุปองค์ความรู้จากสถานการณ์ขั้นที่ 3 เชื่อมโยงความรู้เชิงจริยธรรมขั้นที่ 1 เป็นองค์ความรู้ที่เกิดเจตคติที่ดีต่อจริยธรรมโดยการจัดการเรียนรู้ในแผนรู้ที่ 1 เรื่อง ความกตัญญู แผนกที่ 2 เรื่อง ความรับผิดชอบ และแผนที่ 3 เรื่อง ความมีระเบียบวินัย ชั้นเจตคติเชิงจริยธรรมในแผนที่ 1 นักเรียนไม่เข้าใจความหมายของเจตคติเชิงจริยธรรม วิธีการคิดตามกฎเกณฑ์เจตคติเชิงจริยธรรม ก่อนการจัดการเรียนรู้ตามแผนที่ 1 ผู้วิจัยได้สอบถามนักเรียนในประเด็นที่ว่า นักเรียนเข้าใจความหมายของคำว่าเหตุผลเชิงจริยธรรมหรือไม่ ผลปรากฏว่า นักเรียน 35 คน ให้คำตอบ “ไม่เข้าใจ” “ไม่เคยได้ยิน” และ “ไม่รู้จัก” จากคำตอบดังกล่าวในชั้นเหตุผลเชิงจริยธรรมจึงได้สร้างใบความรู้เรื่อง การคิดเหตุผลเชิงจริยธรรม ซึ่งประกอบด้วย ความหมาย องค์ประกอบ กฎเกณฑ์ และตัวอย่างในการคิดอย่างมีเหตุผลเชิงจริยธรรม เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ก่อนการเรียนรู้ การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ชั้นเหตุผลเชิงจริยธรรม ปรากฏว่า นักเรียนให้ความสนใจและตั้งใจเรียนเนื่องจากเป็นเรื่องใหม่ที่นักเรียนไม่เคยเรียน นักเรียนร่วมอภิปรายซักถามกับครูจนเกิดความเข้าใจ ส่วนนักเรียนที่ไม่กล้าถามครูแต่แสดงแววตาสงสัยครูเข้าไปพูดคุยสร้างความคุ้นเคยแล้วใช้คำถามส่วนตัวในคำถามที่ว่า “นักเรียนมีอะไรสงสัยถามครูได้” นักเรียนจึงกล้าแสดงออกถามตอบตัวต่อตัวระหว่างครูกับนักเรียนจนเกิดความเข้าใจ จากนั้นกลุ่มนักเรียนร่วมกันทำใบงานที่ 3 เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความกตัญญู เป้าหมายในกิจกรรมเหตุผลเชิงจริยธรรมเพื่อให้นักเรียนรวบรวมข้อมูลจากความรู้เชิงจริยธรรม เจตคติเชิงจริยธรรม ประสบการณ์จากการปฏิบัติงานกลุ่มมาสรุปเป็นองค์ความรู้โดยใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ผลปรากฏว่า นักเรียนการทบทเรียนในกลุ่ม มีการยอมรับความคิดเห็นในกลุ่ม นักเรียนมีข้อสงสัยอะไรก็ปรึกษาครู การจัดการเรียนรู้แผนที่ 2 เรื่องความรับผิดชอบ นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติงานการคิดเหตุผลเชิงจริยธรรมโดยการวิเคราะห์จากสถานการณ์ ปรากฏว่า นักเรียนระดมสมองการคิดจนสามารถคิดเชิงเหตุผลได้เฉลี่ยในระดับดี แผนที่ 3 เรื่องการมีระเบียบวินัยการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มร่วมมือ การวิเคราะห์เหตุผลจากสถานการณ์ที่ว่า “ระเบียบวินัย .อยู่ที่ไหนก็...เจริญ” : ซึ่งมีรูปสุนัข เข้าแถวถ่ายอุจจาระประกอบ นักเรียนระดมสมองวิเคราะห์หาเหตุผลจากสถานการณ์แลกเปลี่ยนในภายในกลุ่มด้วยความตั้งใจ และนักเรียนทุกคนให้ความสนใจสถานการณ์ที่กำหนดและรูปภาพใน ใบงาน นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการใช้หลักความรู้

เรื่องระเบียบวินัยในการแสดงเจตคติเชิงจริยธรรมมาเป็นเหตุผลเชิงจริยธรรมดังจากสัมภาษณ์นักเรียนในหัวข้อ “นักเรียนมีหลักในการคิดเหตุผลเชิงจริยธรรมจากสถานการณ์ที่กำหนดให้อย่างไร”

“...นำความรู้เรื่องระเบียบวินัยคือการปฏิบัติตามระเบียบวินัยมีผลต่อตนเองผลต่อเพื่อนรอบข้าง และประเทศชาติอย่างไร มาวิเคราะห์ร่วมกับการมีและไม่มีระเบียบวินัยมีผลดีและผลเสียอย่างไร ก็จะนำข้อมูล ความรู้ มาวิเคราะห์หาเหตุผลสิ่งใดเป็นสิ่งที่ดีหรือไม่ดี สิ่งที่ดีมีผลอย่างไรและสิ่งที่ไม่ดีมีผลอย่างไร...”

(อนงค์นาฏ, 2556 : สัมภาษณ์)

“... นำความรู้เรื่องระเบียบวินัยมาเป็นข้อมูลวิเคราะห์สถานการณ์ที่กำหนดให้ว่าจะคิดว่าสิ่งใดเป็นสิ่งที่ไม่ดี สิ่งใดเป็นสิ่งที่ดีแล้วไปเปรียบกับเกณฑ์ที่เราคิดเหตุผลในระดับใด”

(ปรันตา, 2556 : สัมภาษณ์)

“...นำความรู้เรื่องระเบียบวินัยมาเป็นข้อในการวิเคราะห์ว่าการปฏิบัติตามระเบียบวินัยมีผลดีอย่างไรและการไม่ปฏิบัติตามระเบียบวินัยมีผลอย่างไรและการแสดงความคิดเห็นจากตัวละครทำให้ทราบว่าข้อเสียของการไม่ระเบียบวินัย มาเป็นข้อมูลเหตุของสถานการณ์ที่ให้ในงาน”

(นงลักษณ์, 2556 : สัมภาษณ์)

ขั้นเหตุผลเชิงจริยธรรมนักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เชิงจริยธรรม เจตคติเชิงจริยธรรม มาเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์หาเหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับดีเนื่องจากแผนที่ 1 ได้สร้างใบความรู้เรื่อง การคิดเหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นแนวทางคิดหาเหตุผล สิ่งที่ดีส่งผลให้นักเรียนเกิดการคิดหาเหตุผลเชิงจริยธรรม คือ สถานการณ์การเชื่อมโยงความรู้เชิงจริยธรรม เจตคติเชิงจริยธรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มเล็ก การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มใหญ่ และให้คำปรึกษาของครูอย่างใกล้ชิด

5) ขั้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม เป็นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่บุคคลใช้เป็นเกณฑ์ในการเลือกหรือไม่เลือกกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ในแผนที่ 1 เรื่องความกตัญญู ได้สร้างใบความรู้เรื่อง การคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยกำหนดสถานการณ์และตัวอย่างการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมตามกระบวนการดังนี้ กำหนดปัญหา/เป้าหมาย ตั้งสมมุติฐาน การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจปฏิบัติ โดยนักเรียนศึกษาใบความรู้โดยใช้กระบวนการในการสนทนแลกเปลี่ยนความรู้ด้วยความตั้งใจและครูอธิบายเพิ่ม พร้อมซักถามนักเรียนจน

เกิดความเข้าใจทุกคนแล้วนักเรียนฝึกการคิดอย่างมีวิจารณญาณจริยธรรมจากใบงานที่ 4 เรื่อง สืบค้นบุคคลแบบอย่างความกตัญญู ผลปรากฏว่านักเรียนใช้กระบวนการเลือกบุคคลที่เป็น ต้นแบบของความกตัญญู มากที่สุด คือ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช จำนวน 4 กลุ่ม และสมเด็จพระเทพรัตนสยามกุฎราชกุมารี จำนวน 1 กลุ่ม โดยศึกษาข้อมูล พระราชกรณียกิจ วิเคราะห์แบบอย่างด้านความกตัญญูและเลือกแบบอย่างของต้นแบบด้านความ กตัญญูในการเลือกไปปฏิบัติ แล้วนักเรียนแต่ละกลุ่มใช้การคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม อยู่ในระดับดีทุกกลุ่มแผนที่ 2 เรื่องความรับผิดชอบ นักเรียนฝึกกระบวนการคิดอย่างมี วิจารณญาณเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบจากสถานการณ์ ผลปรากฏว่านักเรียนร่วมกันใช้ กระบวนการคิดภายในกลุ่มมีความรับผิดชอบ ทำงานทันตามกำหนดเวลา มีความสามัคคีและมีความ ตั้งใจเรียน โดยมีครูคอยให้คำแนะนำและให้ปรึกษาข้อคำถามที่เกิดขึ้นของนักเรียน คือ “การ เลือกปฏิบัติแบบนี้เป็นการเลือกปฏิบัติระดับใด”ครูได้จึงได้ทบทวนระดับการคิดอย่างมี วิจารณญาณเชิงจริยธรรมพร้อมทั้งอภิปรายโต้ตอบกับนักเรียนทั้งห้องจนเกิดความเข้าใจทุกคน แล้วนักเรียนนำเสนอผลหน้าชั้นเรียนซึ่งมีครูและเพื่อนนักเรียนสนทนาแลกเปลี่ยนเพื่อเป็น แนวทางการตัดสินใจ ผลการประเมินระดับความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิง จริยธรรมในระดับดี จำนวน 5 กลุ่มและพอใช้ จำนวน 1 กลุ่ม แผนที่ 3 ความมีระเบียบวินัย โดยนักเรียนวิเคราะห์สถานการณ์ที่กำหนดให้ คือ “พนิดา แต่งกายผิดระเบียบใส่ เครื่องประดับมากมายมาเรียนหนังสือประจำ”โดยให้นักเรียนใช้ความรู้เชิงจริยธรรมในการ วิเคราะห์พฤติกรรมที่มีต่อระเบียบวินัย และวิเคราะห์เหตุผลคือปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับ แล้วใช้ เจตคติเชิงจริยธรรมพิจารณาความเหมาะสมของพฤติกรรมของสถานการณ์ที่กำหนดให้ จากนั้นนักเรียนใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมโดยการอภิปรายซักถามภายในกลุ่ม ค้นหาหาความรู้เพื่อ รวบรวมข้อมูล แล้วนำไปวิเคราะห์ผลดีและผลเสีย ผลกระทบ สุดท้ายคือตัดสินใจเลือกปฏิบัติ หรือไม่เลือกปฏิบัติเพราะอะไร เมื่อนักเรียนได้องค์ความรู้ในแต่ละกลุ่มแล้วนักเรียนนำเสนอ หน้าชั้นเรียนกลุ่มละ 4-5 นาที โดยมีครูและนักเรียนอภิปรายซักถามมีนักเรียนตอบอย่าง มั่นใจและนักเรียนตอบไม่มั่นใจในบางคำถาม ถึงแม้ว่าเพื่อนนักเรียนจะแย้งกันซักถาม ตัวแทนนักเรียนก็จะเป็นผู้ชี้ให้เพื่อนคนไหนเป็นผู้ถาม ส่วนครูจะถามในประเด็นที่สำคัญเช่น “ใช้กระบวนการอะไรในการในการเลือกหรือไม่เลือกปฏิบัติตามสถานการณ์ครับ” นักเรียน ตอบว่า “ใช้ความรู้เรื่องความมีระเบียบวินัยโดยพิจารณาว่าพฤติกรรมตามสถานการณ์ผิดระเบียบ วินัยอย่างไร พฤติกรรมดังกล่าวดีหรือไม่ดี พฤติกรรมดังกล่าวผิดระเบียบวินัย โรงเรียนอย่างไร มีผลกระทบต่อใคร แล้วเราจะเลือกปฏิบัติตามหรือไม่ ถ้าปฏิบัติแล้วจะเกิดอะไรกับเราถ้าไม่

ปฏิบัติจะเกิดผลอย่างไรกับเรา” การนำเสนอ หน้าชั้นเรียนเป็นการแลกเปลี่ยนกลุ่มใหญ่ทำให้นักเรียนเกิดความคิดที่กว้างขึ้นเป็นแนวทาง ในการตัดสินใจได้ดีขึ้น

ในภาพรวมพบว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับดี นักเรียนมีความตั้งใจเรียน มีความสามัคคีในการปฏิบัติเป็นกลุ่ม มีความมุ่งมั่นในการทำงาน สามารถเชื่อมโยงความรู้เชิงจริยธรรมมาวิเคราะห์เจตคติเชิงจริยธรรม และคิดหาเหตุผล นำไปเป็นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมเพื่อเลือกปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม แต่ในขั้นนี้จะเสียเวลาในการอภิปรายซักถามจึงควรกระชับเวลา

6) ชั้นประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นกระบวนการนำผลการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ความกตัญญู ในการปรับใช้ในชีวิตประจำวันเป็นกิจกรรมเดี่ยว โดยใช้กิจกรรมเรียงความในหัวข้อความกตัญญู ผลปรากฏว่านักเรียนตั้งใจเขียนเรียงความ ซึ่งมีคุณภาพในระดับดี เนื้อหาในเรียงความมุ่งเน้นความกตัญญูต่อบุคลากร คือ ครู อาจารย์ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และสิ่งแวดล้อม แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องความรับผิดชอบในการปรับใช้ในชีวิตประจำวัน โดยการสนทนาในหัวข้อ ความรับผิดชอบ ปรากฏว่า การสนได้ตอบแสดงความคิดเห็นเป็นรายบุคคลเป็นกันเองระหว่างครู และนักเรียน จะนำความรับผิดชอบต่อตนเองไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การเรียน การรักษาความสะอาด ต่อครอบครัว เช่น ช่วยในการทำงานบ้าน ดูแลบิดา มารดา และแบ่งเบาภาระของคร่ำครว และสังคม เช่น รักษาสาธารณะประโยชน์ รักษาชาติบ้านเมือง เสียภาษี เป็นต้น แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การมีระเบียบวินัย โดยการแสดงออกด้วยการเรียงความในหัวข้อ ตรงต่อเวลารักษาวินัย ปรากฏว่า นักเรียนเรียงความจะกล่าวถึงประโยชน์ของการรักษาระเบียบวินัย การตรงต่อเวลาเป็นจุดเริ่มต้นของการรักษาระเบียบวินัย ผลงานจะอยู่ในระดับดี

ชั้นประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ปรากฏว่า นักเรียนมีความตั้งใจเรียนสามารถนำกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมไปประยุกต์ใช้ในระดับ ดี

7) ชั้นประเมินผล เป็นกระบวนการประเมินผลพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเพื่อตรวจสอบความคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม ในแผนที่ 1 เรื่อง ความกตัญญู โดยการทดสอบแบบอัตนัยการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมด้านความกตัญญู จำนวน 5 ข้อ คะแนนเต็ม 20 คะแนน ปรากฏว่า นักเรียนมีความตั้งใจเรียนเป็นที่น่าพอใจ แผนที่ 2 เรื่องความรับผิดชอบ นักเรียนทำแบบทดสอบ หลังเรียนการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมด้านระเบียบวินัย แบบปรนัย จำนวน 10 ข้อ คะแนนเต็ม 40 คะแนน ปรากฏ

ว่านักเรียนทำได้ในระดับน่าพอใจ แผนที่ 3 เรื่อง ความมีระเบียบวินัย ด้วยการทำแบบทดสอบ หลังเรียนการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัย จำนวน 10 ข้อ คะแนนเต็ม 40 คะแนน ปรากฏว่านักเรียนทำได้ที่น่าพอใจ

2.1.3 การสะท้อนผล(Reflection)

1) สะท้อนตามผลการเรียนรู้ จากการวิจัยเชิงปฏิบัติการในวงจรถิ่นที่ 1 แยกเป็นแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านความรู้เชิงจริยธรรม ด้านเจตคติเชิงจริยธรรม ด้านเหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม และการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

(1) ด้านความรู้เชิงจริยธรรม

พิจารณาจากการประเมินผลงานนักเรียนด้านความรู้เชิงจริยธรรม ในแผนที่ 1 ความรู้เรื่องความกตัญญู แผนที่ 2 ความรู้เรื่องความรับผิดชอบ และแผนที่ 3 เรื่องระเบียบวินัย จากการประเมินความรู้เชิงจริยธรรม ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ผลคะแนนความรู้เชิงจริยธรรมวงจรถิ่นที่ 1

แผนที่	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	%
1	9	8.27	0.69	91.89
2	9	8.62	0.49	95.80
3	9	8.92	0.28	99.10
รวม	27	8.60	0.29	95.60

จากตารางที่ 12 พบว่า ผลคะแนนความรู้เชิงจริยธรรมวงจรถิ่นที่ 1 ภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 95.60 เมื่อพิจารณารายแผนคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 8.27 8.92 คิดเป็นร้อยละ 91.89 ถึง 99.10

(2) ด้านเจตคติเชิงจริยธรรม

จากการประเมินผลงานด้านเจตคติเชิงจริยธรรมของนักเรียนในวงจรถิ่นที่ 1 ในแผนที่ 1 ความรู้เรื่องความกตัญญู แผนที่ 2 ความรู้เรื่องความรับผิดชอบ และแผนที่ 3 เรื่องระเบียบวินัย ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ผลคะแนนเจตคติเชิงจริยธรรมวงจรถี 1

แผนที่	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	%
1	4	3.46	0.51	86.49
2	4	3.65	0.48	91.22
3	4	3.92	0.28	97.97
รวม	12	3.68	0.32	91.89

จากตารางที่ 13 พบว่า คะแนนเจตคติเชิงจริยธรรมในวงจรถี 1 ในภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 91.89 เมื่อพิจารณารายแผนคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.46 ถึง 3.92 คิดเป็นร้อยละ 86.49 ถึง 97.97

(3) ด้านเหตุผลเชิงจริยธรรม

จากการประเมินผลงานด้านเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนในแผนที่ 1 ความรู้เรื่องความกตัญญู แผนที่ 2 ความรู้เรื่องความรับผิดชอบ และแผนที่ 3 เรื่องระเบียบวินัย จากการประเมินเจตคติเชิงจริยธรรม ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ผลคะแนนเหตุผลเชิงจริยธรรมวงจรถี 1

แผนที่	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	%
1	3	2.81	0.40	93.69
2	3	2.89	0.31	96.40
3	3	3.00	0.00	100.00
รวม	9	2.90	0.66	96.70

จากตารางที่ 14 พบว่า ระดับผลคะแนนเหตุผลเชิงจริยธรรมวงจรถี 1 ในภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 96.70 พิจารณาแต่ละแผน เมื่อพิจารณารายแผนคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.81 ถึง 3.00 คิดเป็นร้อยละ 93.69 ถึง 96.70

(4) ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม

จากการประเมิน ผลงานนักเรียนด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม และทดสอบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมในแผนที่ 1 ความรู้เรื่องความกตัญญู แผนที่ 2 ความรู้เรื่องความรับผิดชอบ และแผนที่ 3 เรื่องระเบียบวินัย จากการประเมินเจตคติเชิงจริยธรรม ดังตามที 15

ตารางที่ 15 ผลคะแนนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมวงจรที่ 1

แผนที่	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	%
1	60	52.60	1.21	86.76
2	60	51.80	1.43	86.33
3	60	52.03	1.15	85.86
รวม	180	155.89	2.46	86.60

จากตารางที่ 15 พบว่า ระดับผลคะแนนความสามารถในการคิดอย่างมี
 วิจารณญาณเชิงจริยธรรมวงจรที่ 1 ในภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 86.60 เมื่อพิจารณารายแผน
 คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 51.80 ถึง 52.60 คิดเป็นร้อยละ 86.33 ถึง 85.86

(6) ด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

จากการประเมินผลงานนักเรียนด้านการประยุกต์การคิดอย่างมี
 วิจารณญาณเชิงจริยธรรมกับชีวิตประจำวัน แผนที่ 1 ความรู้เรื่องความกตัญญู แผนที่ 2
 ความรู้เรื่องความรับผิดชอบ และแผนที่ 3 เรื่องระเบียบวินัย จากการประเมินการประยุกต์ใน
 ชีวิตประจำวันดังตามที 16

ตารางที่ 16 คะแนนการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันวงจรที่ 1

แผนที่	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	%
1	4	3.46	0.51	86.49
2	4	3.65	0.48	91.22
3	4	3.92	0.28	97.97
รวม	12	3.68	0.32	91.89

จากตารางที่ 16 พบว่า ระดับผลคะแนนคะแนนการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
 วงจรที่ 1 ในภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 91.89 พิจารณาแต่ละแผน เมื่อพิจารณารายแผนคะแนน
 เฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.46 ถึง 3.92 คิดเป็นร้อยละ 86.49 ถึง 97.97

(7) การประเมินการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมเป็น

กระบวนการตรวจสอบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมในแผนการ
 จัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องความกตัญญู แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องความรับผิดชอบ และ
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องความมีระเบียบวินัย โดยการสรุปความรู้ในแต่ละแผน ปรากฏว่า
 นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้โดยครูใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนอภิปรายสรุปและสรุปเป็น
 แผนผังความคิดจนนักเรียนเกิดความเข้าใจทุกคน จึงทำการทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัด
 ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม เมื่อนักเรียนทำเรียบร้อยแล้วเปลี่ยน
 กันตรวจและอภิปรายข้อที่นักเรียนสงสัย

2) สะท้อนความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอน
 เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้น
 มัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยรูปแบบ
 การเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับ
 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หลังจากเรียนแผนที่ 3 กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 35 คน ดัง
 ตารางที่ 17

ตารางที่ 17 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริม
ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้นแผนกที่ 1-3 ในวงจรที่ 1

กระบวนการเรียน	ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ขั้นเตรียมพร้อม	1. ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกสนานผ่อนคลายและมีความพร้อมที่จะเรียน	3.06	0.34	ปานกลาง
	2. ข้าพเจ้าทำแบบทดสอบก่อนเรียนด้วยความสบายใจ	3.49	0.51	ปานกลาง
	3. ข้าพเจ้าชอบที่ถูกกระตุ้นให้มีส่วนร่วมในการโยงเข้าสู่บทเรียน	3.03	0.17	ปานกลาง
	4. ข้าพเจ้าทราบสิ่งต้องเรียนรู้และแนวทางปฏิบัติจาก สิ่งที่ครูแจ้งให้ทราบ	4.00	0.00	มาก
	5. ข้าพเจ้าชอบวิธีการเข้ากลุ่มและเข้าบทบาท หน้าที่ ของสมาชิกกลุ่ม	3.06	0.34	ปานกลาง
รวม		3.33	0.27	ปานกลาง
ขั้นความรู้เชิงจริยธรรม	1. ข้าพเจ้าชอบสื่อที่ส่งเสริมให้ข้าพเจ้ามีความรู้เชิงจริยธรรม	3.51	0.56	มาก
	2. กระบวนการกลุ่มทำให้ข้าพเจ้ามีความรู้เรื่องเชิงจริยธรรมมากขึ้น	3.60	0.50	มาก
	3. ข้าพเจ้าชอบเนื้อหาความรู้เชิงจริยธรรม	3.51	0.51	มาก
	4. ข้าพเจ้าชอบกระบวนการวัดผลความรู้เชิงจริยธรรม	3.57	0.50	มาก
	5. ข้าพเจ้ามีเวลามากพอที่จะเรียนความรู้เชิงจริยธรรม	3.40	0.77	ปานกลาง

กระบวนการเรียน	ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน	\bar{X}	SD.	ระดับความพึงพอใจ
	6. ความรู้เชิงจริยธรรมทำให้ข้าพเจ้ารู้ว่าสิ่งใดควรปฏิบัติหรือไม่ควรปฏิบัติ	3.51	0.56	มาก
	รวม	3.52	0.57	มาก
ชั้นเจตคติเชิงจริยธรรม	1. ข้าพเจ้าชอบสื่อที่กระตุ้นได้ข้อคิด	3.69	0.47	มาก
	2. ข้าพเจ้ามีความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์ที่กระตุ้นให้ข้าพเจ้าแสดงความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ	3.69	0.47	มาก
	3. กระบวนการกลุ่มส่งเสริมให้ข้าพเจ้ามีความคิดกว้างขึ้น	3.83	0.38	มาก
	4. ข้าพเจ้าชอบคำแนะนำของครูที่กระตุ้นให้ข้าพเจ้ากล้าแสดงออก	3.51	0.51	มาก
	5. ความรู้เชิงจริยธรรมมีส่วนช่วยให้ข้าพเจ้าแสดงเจตคติเชิงจริยธรรมได้อย่างเหมาะสม	3.83	0.89	มาก
	รวม	3.71	0.54	มาก
ชั้นเหตุผลเชิงจริยธรรม	1. ความรู้เชิงจริยธรรมเป็นข้อมูลให้ข้าพเจ้ารู้ว่าสิ่งใดควรปฏิบัติ หรือไม่ควรปฏิบัติ	3.91	0.92	มาก
	2. การแสดงเจตคติเชิงจริยธรรมเป็นข้อมูลทำให้ข้าพเจ้าคิดหาเหตุผลพฤติกรรมที่ดีหรือชั่วควรปฏิบัติไม่ควรปฏิบัติ	3.54	0.51	มาก
	3. สถานการณ์ที่กำหนดให้ทำให้ข้าพเจ้าได้ใช้ความรู้เชิงจริยธรรมและเจตคติเชิงจริยธรรมในการพิจารณาเหตุผลเชิงจริยธรรม	3.83	0.71	มาก
	4. กระบวนการกลุ่มทำให้ข้าพเจ้าแสดงเหตุผลเชิงจริยธรรมได้อย่างสมเหตุและสมผล	3.83	0.71	มาก

กระบวนการเรียน	ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน	\bar{X}	SD.	ระดับความพึงพอใจ
	5. ข้าพเจ้ามีความมั่นใจในการแสดงเหตุผลเชิงจริยธรรม	4.34	0.54	มาก
	รวม	3.89	0.68	มาก
ขั้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม	1. ความรู้เชิงจริยธรรม เจตคติเชิงจริยธรรมเป็นข้อมูลในการตัดสินใจเลือกปฏิบัติในสิ่งถูกหรือไม่เลือกทำผิด	4.57	0.50	มากที่สุด
	2. จากสถานการณ์จากเหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นข้อมูลทำให้ ข้าพเจ้าในการตัดสินใจเลือกปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ	4.40	0.50	มาก
	3. ความรู้เชิงจริยธรรม เจตคติเชิงจริยธรรม และเหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นแนวทางให้ข้าพเจ้ากำหนดปัญหา สมมติฐาน การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลในการตัดสินใจเลือกปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม	4.54	0.51	มากที่สุด
	4. สถานการณ์ที่กำหนดให้ทำให้ข้าพเจ้าได้ใช้ความสามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมตามระดับความสามารถของตนเอง	4.46	0.51	มาก
	5. ข้าพเจ้ามีความสามารถในการตัดสินใจจากสถานการณ์ที่กำหนดให้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากเพื่อน	3.46	0.51	มาก
	รวม	4.29	0.51	มาก
ขั้นการประยุกต์การคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม	1. กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมทำให้คิดอย่างมีระบบและเลือกปฏิบัติได้สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน	4.00	0.00	มาก
	2. กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมทำให้ข้าพเจ้าเลือกปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม	3.00	0.00	ปานกลาง

กระบวนการเรียน	ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน	\bar{X}	SD.	ระดับความพึงพอใจ
กับ ชีวิตประจำวัน	3. ข้าพเจ้ามีอิสระในการเลือกปฏิบัติตามสถานการณ์ที่กำหนดให้	3.46	0.51	ปานกลาง
	4. ข้าพเจ้านำองค์ความรู้ ประสบการณ์มาตัดสินใจเลือกปฏิบัติตามสถานการณ์ที่กำหนดให้	4.00	0.00	มาก
	5. ข้าพเจ้าชอบเพื่อน ๆ ยอมรับในการยอมรับผลงานของข้าพเจ้า	3.00	0.00	ปานกลาง
	รวม	3.49	0.10	ปานกลาง
ขั้น ประเมินผล การคิดอย่างมี วิจารณญาณ เชิงจริยธรรม	1. ข้าพเจ้าชอบกระบวนการสรุปลงข้อสรุประหว่างครูและนักเรียนร่วมกัน	4.00	0.00	มาก
	2. ข้าพเจ้าชอบข้อสอบคิดเชิงจริยธรรมที่ไม่ยากเกินไปและง่ายเกินไป	3.00	0.00	ปานกลาง
	3. ข้าพเจ้าทำแบบทดสอบหลังเรียนด้วยความสบายใจ	3.00	0.00	ปานกลาง
	4. ข้าพเจ้าทราบข้อบกพร่องของตนเองและมีความเข้าใจเพิ่มขึ้นจากทำแบบทดสอบหลังเรียน	4.00	0.00	มาก
	5. ข้าพเจ้าภูมิใจในผลงานของตนเอง	3.00	0.00	ปานกลาง
รวม	3.40	0.00	มาก	
โดยรวม		3.68	0.38	มาก

จากตารางที่ 17 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในวงจรที่ 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายขั้นการสอน นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก จำนวน 5 ขั้น และมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 ขั้น คือ ขั้นเตรียมพร้อมและขั้นการประยุกต์การคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมกับชีวิตประจำวัน

3) สรุปสะท้อนผลรวมของการปฏิบัติ

(1) ด้านกิจกรรม กิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปตามแผนที่วางไว้ทั้ง 3 แผน แต่พบว่า ในขั้นเตรียมความพร้อมทำการทดสอบก่อนเรียนนักเรียนให้ความสงสัยในแผนที่ 1 เกี่ยวกับข้อสอบ คือ ข้อสอบถูกหมดทุกข้อจึงได้อธิบายให้นักเรียนเลือกข้อสอบตรงกับความรู้สึกมากที่สุด การจัดนักเรียนเข้ากลุ่มแบบร่วมมือนักเรียนไม่ค่อยให้ความร่วมมือ เนื่องจากไม่ใช่กลุ่มเพื่อนสนิทจึงต้องอธิบายคำสำคัญของกลุ่มกับการดำรงชีวิตและความสำเร็จของกลุ่มที่เกิดจากความร่วมมือในขั้นความรู้เชิงจริยธรรมในแผนที่ 1 การปฏิบัติงานกลุ่มนักเรียนไม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับหน้าที่ของตนเองในกลุ่มและภาระงานจะอยู่กับหัวหน้ากลุ่ม และนักเรียนที่เรียนเก่ง ดังนั้นจึงอธิบายบทบาทและหน้าที่ของกลุ่ม แต่ในแผนที่ 2 และแผนที่ 3 นักเรียนสามารถปรับตัวได้และปฏิบัติตามบทบาทและหน้าที่ของตนเอง ชั้นเจตคติเชิงจริยธรรม การเดินรอบห้องของครูตลอดเวลาทำให้นักเรียนไม่อิสระในการคิด ดังนั้นบางกิจกรรมครูคอยดูแลห่าง ๆ ในแผนที่ 1 การแจกใบงานให้นักเรียนทำเลยทำให้นักเรียนสะท้อนความรู้สึกกังวลในคำตอบแต่กลับเป็นสิ่งที่ดีที่ครูสามารถอธิบายได้ตรงจุด ชั้นเหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านการสื่อสารภาษาของคำสั่งในใบงานและสถานการณ์ที่กำหนดคนให้ไม่กระชับทำให้เกิดความสงสัยต้องอธิบายเพิ่มเติม ข้อความในสถานการณ์พิมพ์ผิดทำให้นักเรียนสื่อความหมายผิดต้องอธิบายเพิ่มเติมและแก้ไขข้อความ ชั้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม กิจกรรมและสถานการณ์มีมากทำให้เสียเวลาในการจัดกิจกรรมจึงได้ดำเนินการปรับกิจกรรมลดลง ชั้นประยุกต์ใช้ความคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมในชีวิตประจำวันในแผนที่ 1 นักเรียนใช้เวลาในการทำกิจกรรมมากทำให้เสียเวลาในการจัดกิจกรรมนักเรียนต้องทำงานนอกเวลาเรียนจึงได้ปรับกิจกรรมสั้นลง ชั้นประเมินผลการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมข้อสอบพิมพ์ผิดจึงได้อธิบายเพิ่มเติม จากการสะท้อนนักเรียนผู้สังเกตการ พบว่านักเรียนบางคนไม่กล้าแสดงความคิดเห็นเนื่องจากไม่ใช่กลุ่มเพื่อนสนิท นักเรียนที่เรียนเก่งจะไม่ให้ความสำคัญกับนักเรียนที่เรียนด้อยกว่า การสอนที่จริงจังของครูมากเกินไปทำให้นักเรียนไม่มีความสุขกับการเรียน สะท้อนความคิดจากผู้ร่วมวิจัย พบว่า ในแผนที่ 1 ความคิดส่วนใหญ่เป็นผลงานของนักเรียนที่เรียนเก่งต้องมีการปรับเปลี่ยนกลุ่มและรูปแบบของกลุ่มให้มีบทบาทเปลี่ยนไปตามสถานการณ์

(2) สะท้อนผลตามแบบบันทึกผลการจัดกิจกรรมเรียนรู้ พบว่าการแสดงบทบาทเป็นไปตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กำกับบทบาทครูในทุกขั้นตอน การใช้คำพูดให้นักเรียนเชื่อมโยงกับผลการเรียนรู้และหัวข้อเรื่อง การกระตุ้นให้นักเรียนมีความ

สนใจการเรียนการใช้โอกาสให้นักเรียนเท่าเทียมกัน ยอมรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน ไม่ตัดสินคำตอบว่าถูกหรือผิด การใช้คำถามไปสู่คำตอบถูกมากที่สุด การแสดงท่าทางที่ดีด้วยแสดงท่าทางที่ยอมรับการให้กำลังเป็นมิตรให้กำลังใจในการตอบคำถาม ชี้แนะชี้แนะ สิ่งสะท้อนให้เห็นในการสอนครั้งต่อไป คือ การจริงจังกับการสอนมากขึ้นไปทำให้นักเรียนมีความเครียดกับการเรียนและควรให้ความสนใจกับนักเรียนอ่อนมากขึ้น

(3) ด้านผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ความสำคัญ แผนการจัดการเรียนรู้ 2 เรื่อง ความรับผิดชอบ และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ความมีระเบียบวินัย ผลการเรียนรู้ดังนี้

ด้านพฤติกรรมนักเรียน พบว่า นักเรียนมีความกระตือรือร้นและสนใจกิจกรรม กล้าแสดงออก มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน แต่บางส่วนที่ไม่พูดสื่อสารความคิดเห็นกับเพื่อนเท่าที่ควรเนื่องจากกลัวผิด หรืออายเพื่อน ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนไม่คุ้นเคยกับเพื่อน

ด้านความรู้เชิงจริยธรรม นักเรียนสามารถสรุปองค์ความรู้เชิงจริยธรรมได้ด้วยตนเองและจากกระบวนการกลุ่ม จากการประเมินจากความรู้ด้านจริยธรรมอยู่ในระดับดี ผลที่พอใจทุกคน

ด้านกระบวนการ ด้านเจตคติเชิงจริยธรรม พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการแสดงเจตคติเชิงจริยธรรมและเชื่อมโยงความรู้เชิงจริยธรรมมาเป็นความรู้สู่เชิงจริยธรรมในระดับดี จากการประเมินผลงานนักเรียน การคิดหาเหตุผลเชิงจริยธรรม นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เชิงจริยธรรม และเจตคติเชิงจริยธรรมเป็นข้อมูลพิจารณาเหตุผลเชิงจริยธรรมจากการประเมินผลงานนักเรียนด้านเหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับดี การคิดเหตุผลเชิงจริยธรรมนักเรียนสามารถใช้ความรู้ เจตคติและเหตุผลเชิงจริยธรรมในการพิจารณาเลือกปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับดีจากการประเมินผลงานนักเรียน และการประยุกต์ใช้การคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมนักเรียนสามารถกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอยู่ในระดับดี จากการประเมินผลงานนักเรียน

ด้านผลสัมฤทธิ์การคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม นักเรียนสามารถใช้ข้อมูลจากความรู้เชิงจริยธรรม เจตคติเชิงจริยธรรม และการเหตุผลเชิงจริยธรรม ประสพการณ์เชื่อมโยงสรุปเป็นองค์ความรู้ประกอบการตัดสินใจเลือกปฏิบัติจากการประเมินผล

งานนักเรียนและการทดสอบก่อนเรียนและทดสอบหลังเรียนนักเรียนระดับคะแนนอยู่ในระดับ
น่าพอใจหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ด้านอารมณ์และความรู้สึกมีข้อมูลให้เห็นว่านักเรียนมีอารมณ์รู้สึกที่
ดีต่อการเรียนการสอนตามขั้นตอนกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น นักเรียนสามารถ
เรียนรู้ได้ตามระดับความสามารถของนักเรียน นักเรียนรับรู้ต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ได้รับการ
สะท้อนผลและตระหนักถึงผลแหล่งพฤติกรรมและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้วยตนเอง

4) แนวทางแก้ไข

(1) การจัดกลุ่มนักเรียนควรจัดกลุ่มหลายรูปแบบเพื่อภารกิจกรมกลุ่ม
ที่หลากหลายเพื่อไม่ให้นักเรียนไม่เบื่อต่อการเรียน

(2) การดำเนินกิจกรรมครูคอยให้คำแนะนำในสิ่งที่นักเรียนต้องการ
เพราะมีฉะนั้นนักเรียนไม่มีอิสระในการเรียน

(3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงจริยธรรมควรให้นักเรียนสืบค้น
ความรู้จากแหล่งเรียนรู้ให้มากที่สุด

(4) สื่อการเรียนการสอนควรปรับปรุงการใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้
สื่อสารไม่ชัดเจนทำให้สื่อความหมายไม่ตรงกัน

(5) ในแต่ละขั้นการสอนควรทบทวนความรู้ก่อนความหมายของ
ขั้นตอนการสอนก่อน

(6) การประเมินผลงานควรให้นักเรียนร่วมประเมินจะทำให้นักเรียน
เข้าใจขั้นตอนการสอนในแต่ละขั้นมากขึ้น

2.2 การวิจัยเชิงปฏิบัติการ วงจรที่ 2

2.2.1 การวางแผน (Planning) ผู้วิจัยได้วางแผนการจัดกิจกรรมการโดย
เลือกเนื้อหารายวิชา วิชา จริยธรรมเพื่อการดำเนินชีวิต ส 23201 สำหรับชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้นสาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หน่วย ใฝ่
เรียนรู้ความซื่อสัตย์และการมีพฤติกรรมทางเพศที่ดี จำนวน 3 หน่วย คือ แผนที่ 4 เรื่อง
ความซื่อสัตย์ แผนที่ 5 เรื่อง ใฝ่เรียนรู้ และแผนที่ 6 เรื่อง การมีพฤติกรรมทางเพศที่ดี เวลา
ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แผนละ 4 ชั่วโมง การดำเนินการในขั้นนี้โดยการวิเคราะห์
เนื้อหากับตัวชี้วัด และผลการเรียนรู้ในการสอนแต่ละครั้ง ต่อมาจึงได้เขียนแผนการจัดการ
เรียนรู้ตามรูปแบบการการเรียนการสอนที่ได้พัฒนาขึ้น จำนวน 3 แผน ๆ ละ 4 ชั่วโมง พร้อม
ทั้งได้จัดทำสื่อและแหล่งเรียนรู้ใบงาน แบบประเมินใบงาน แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน

แบบบันทึกคะแนน แบบบันทึกหลังเรียน และแบบสังเกตพฤติกรรมที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ นอกจากนี้แล้ว การจัดกลุ่มในแผนที่ 4 จัดกลุ่มตามความสมัครใจ แผนที่ 5 จัดตามความสามารถของผู้เรียน และแผนที่ 6 จัดโดยใช้เกม จัดกิจกรรมเรียนรู้ให้นักเรียนค้นหาความรู้จากแหล่งเรียนมากขึ้นแทนศึกษาจากใบความรู้ และตรวจสอบการใช้ภาษาในใบงานให้มีความถูกต้องและลดบาทของครูให้ลดลง การจัดกิจกรรมให้นักเรียนส่วนร่วมในการประเมินผลงานของตนเองมากขึ้น จากนั้นนำแผนการจัดการเรียนรู้เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความถูกต้องแล้วมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา คือ การสลับข้อสอบก่อนและหลังเรียนจากนั้นนำแผนการจัดการเรียนเสนอผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสม และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ปรับปรุงเกณฑ์การประเมินแผนผังความคิด และใบงานใช้คำไม่กระชับหลังจากปรับปรุงตามผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปให้ผู้ช่วยวิจัยทำความเข้าใจ เปิดโอกาสให้ผู้ช่วยวิจัยซักถามเกี่ยวกับแผน การจัดการเรียนรู้และบทของตัวเองจนผู้ช่วยวิจัยเข้าใจเป็นอย่างดี จากนั้นเตรียมความพร้อม ด้านเอกสาร สื่อการเรียนการสอน เครื่องมือรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลองสอนซึ่งก็สามารถดำเนินการได้อย่างเรียบร้อยพร้อมใช้

2.2.2 การปฏิบัติการ (Action) และการสังเกต (Observation)

เป็นการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทำการทดลองสอนกับกลุ่มตัวอย่างโดยผู้วิจัยเป็นผู้ลงมือปฏิบัติการสอนตามแผนทุกขั้นตอน ซึ่งมีการปฏิบัติและผลการปฏิบัติแยกตามขั้นตอน กระบวนการเรียนการสอน ดังนี้

1) ขึ้นเตรียมความพร้อม การดำเนินการในตามแผนการ

จัดการเรียนรู้ทั้ง 3 แผน ด้วยการสนทนาทักทายกัน จากนั้นนักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน การนำเข้าสู่บทเรียน แผนที่ 4 เรื่องความซื่อสัตย์ นำเข้าสู่บทเรียนโดยใช้สุภาษิต”นกสองหัว” เพื่อให้ให้นักเรียนวิเคราะห์ความหมายแล้วโยงเข้าเนื้อหาและผลการเรียนรู้และแล้วจัดนักเรียนเข้ากลุ่มตามความสมัครใจ ปรากฏว่า นักเรียนให้ความสนใจในการเรียนมาก โดยนักเรียนตั้งใจสอบและมีส่วนร่วมอภิปรายสุภาษิตด้วยการยกมือแสดงความคิดเห็นจนสามารถหาคำอธิบายของเรื่องที่จะเรียนได้ และนักเรียนมีความพึงพอใจมากในการเข้ากลุ่มเพราะเป็นเข้ากลุ่มตัวความสมัครใจ นักเรียนรู้จักแบ่งหน้าที่ในกลุ่มโดยครูไม่ต้องบอก ในแผนที่ 5 เรื่องใฝ่เรียนรู้ การนำเข้าสู่บทเรียนโดยการใช้ประเด็น “การเรียนสำคัญจะไหน” ในการสนทนาปรากฏว่านักเรียนให้ความสนใจในการสนทนาได้ตอบกันทั้งห้องเรียนจนสามารถโยงเข้าเนื้อหาที่จะเรียนได้และจัดกลุ่มนักเรียนเข้ากลุ่มตามความสามารถคือ เก่ง 1 คน ปานกลาง 2 คนและ

อ่อน 1 คน รวมเป็นกลุ่มละ 4 คนเรียกว่า กลุ่มบ้านนักเรียนความสนใจในรูปแบบการจัดกลุ่มมาก แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง การมีพฤติกรรมทางเพศที่ดี การนำเข้าสู่บทเรียน โดยใช้ข่าวเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศที่ไม่ดีและกระตุ้นให้นักเรียนสนทนาและโยงเข้าสู่บทเรียน ปรากฏว่า นักเรียนให้ความสนใจมากเพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวัยของผู้เรียนการแบ่งกลุ่มตามความสามารถของผู้เรียน คือ เก่ง ปานกลางและอ่อน นักเรียนสามารถเข้ากลุ่มด้วยความรวดเร็วแล้งแบ่งหน้าที่โดยครูไม่ต้องบอก

2) ชั้นความรู้เชิงจริยธรรม แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง

ความซื่อสัตย์ ใช้เทคนิคการสอนแบบจิกซอร์ โดยให้นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มค้นหาเนื้อหาที่ได้รับมอบหมายแล้วเข้ากลุ่มเชี่ยวชาญที่มีหน้าหาเดียวกันเพื่ออภิปรายซักถามจนเกิดความเข้าใจ แล้วแยกย้ายเข้าสู่กลุ่มบ้านเพื่อนำเสนอความรู้ที่ได้รับมอบหมายตามลำดับ แล้วอภิปรายซักถามจนสมาชิกในกลุ่มเกิดความเข้าใจทุกคน จากนั้นนักเรียนร่วมแข่งขันตอบคำถามเรื่องความซื่อสัตย์ ผลการสอนพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสนใจในกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิกซอร์ และตั้งใจทำกิจกรรมมาก แต่ยังมีนักเรียนบางคนขาดรับผิดชอบ ครูต้องคอยแนะนำปัญหาที่พบ คือ จะเสียเวลากับนักเรียนเรียนอ่อนจะมีเข้าใจในเนื้อหาได้ช้า ดังนั้นต้องใช้เวลาเพิ่มขึ้นเพื่อส่งเสริมความสามารถนักเรียนและนักเรียนที่เรียนอ่อนจะมีความตั้งใจมากเพราะกลัวว่าจะทำให้ผลคะแนนของกลุ่มจะเสีย การจัดกิจกรรมเรื่องความซื่อสัตย์ นักเรียนมีองค์ความรู้เรื่องความซื่อสัตย์ในระดับดี จากการประเมินด้านความรู้เชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ แผนที่ 5 เรื่อง ใฝ่เรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิกซอร์ ปรากฏว่านักเรียนทำกิจกรรมการเรียนรู้โดยที่ครูไม่ต้องอธิบายขั้นตอนในการเรียน และชอบการแข่งขันตอบคำถามมาก และมีสุขกับการเรียน จากการประเมินความรู้เชิงจริยธรรม ด้านความใฝ่เรียนรู้อยู่ในระดับดีมาก แผนที่ 6 เรื่อง การมีพฤติกรรมทางเพศที่ดี โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ โดยนักเรียนร่วมกันค้นหาความเรื่องพฤติกรรมทางเพศที่ไม่ดีจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ นักเรียนให้ความสนใจมากโดยเฉพาะการค้นหาจากอินเทอร์เน็ต แล้วนำความรู้มาสรุปเป็นองค์ความรู้เป็นแผนผังความคิด นักเรียนสามารถสร้างแผนผังความคิดได้ดีมากจากการประเมินผลงาน และนักเรียนให้ความสนใจในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยการสนทนาตอบโต้กันจากการนำเสนอหน้าชั้นเรียน ปัญหาที่พบที่ขณะนี้ นักเรียนเรียนอ่อนจะเกิดความเครียดกับการเรียน แนวทางการแก้ปัญหา โดยให้เพื่อช่วยแนะนำและขยายเวลาในการจัดกิจกรรมเพื่อผ่อนคลายถึงเครียดของผู้เรียน

3) ชั้นเจตคติเชิงจริยธรรม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แผนที่ 4 เรื่อง ความซื่อสัตย์ โดยนักเรียนนำความรู้เรื่องความซื่อสัตย์แสดงเจตคติจากภาพ “นักเรียนที่เก็บกระเป๋าสตางค์ได้แล้วคืนเจ้าของ” และภาพ “การทุจริตการสอบนักเรียนนายสิบตำรวจ” แผนที่ 5 เรื่องไฟ้เรียนรู้ โดยแสดงเจตคติจากประวัติของไบรอัน คลอฟ์เอง ทหารผ่านศึกผู้พิการจากสงครามผู้แสวงหาความฝันโดยการไฟ้เรียนรู้จนประสบความสำเร็จ และแผนที่ 6 เรื่อง พฤติกรรมทางเพศที่ดี โดยนักเรียนแสดงรู้สึกของข่าวและภาพพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม นักเรียนแสดงเจตคติจากการทำใบงานเป็นรายบุคคล แล้วแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่ม และห้องเรียน ปรากฏว่า นักเรียนมีความสามารถในการแสดงเจตคติของกลุ่มในระดับดีมาก คือ แสดงความรู้สึกได้อย่างมีสมเหตุสมผลโดยอาศัยความรู้เชิงจริยธรรม ข้อมูลทฤษฎีทางสังคมและเป็นที่ยอมรับของคนส่วนร่วมในระดับ ดี

4) ชั้นเหตุผลเชิงจริยธรรม แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ความซื่อสัตย์ จากสภาพปัญหาในวงจรที่ 1 นักเรียนไม่เข้าใจวิธีการคิดหาเหตุผลเชิงจริยธรรม ดังนั้น ครูทบทวนวิธีการคิดหาเหตุผลโดยการสนทนาซักถามจนนักเรียนเข้าใจแล้วจึงได้ กิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามแผน โดยนักเรียนคิดเป็นรายบุคคลแล้วนำไปสนทนา แลกเปลี่ยนภายในกลุ่มแล้วหาข้อสรุปเป็นความคิดของกลุ่ม แผนที่ 5 เรื่อง ไฟ้เรียนรู้ โดยความรู้เชิงจริยธรรมเจตคติเชิงจริยธรรมเป็นรายบุคคลแล้วนำไปสนทนาแลกเปลี่ยนภายในกลุ่ม และหาข้อสรุปเป็นความคิดของกลุ่ม แผนที่ 6 เรื่องการมีพฤติกรรมทางเพศที่ดี โดยวิเคราะห์เหตุผลเชิงจริยธรรมในหัวข้อคืออย่างไรกับพฤติกรรมแบบนี้เป็นภาพและข่าว “กรณีที่นักเรียนหญิงในเครื่องแบบนักเรียนมัธยมศึกษาคอนตัน ถูกโจมตีอย่างหนักถึงความไม่เหมาะสมเมื่อเธอถอดเสื้อนักเรียนออกเหลือแต่ยกทรงสีดำเดินช่วยขนบนเก้าอี้ในห้องเรียนท่ามกลางนักเรียนชายหญิงยืนมองอยู่รอบห้องเรียน” จากการดำเนินการส่วนทั้ง 3 แผน ปรากฏว่า นักเรียนสามารถดำเนินได้อย่างเป็นขั้นตอนและคิดอย่างเป็นระบบ โดยใช้ความรู้เชิงจริยธรรมและเจตคติเชิงจริยธรรมเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์มูลเหตุผลเชิงจริยธรรมในงานรายบุคคลและนักเรียนมีความคิดกว้างขึ้นเมื่อมีการแลกเปลี่ยนภายในกลุ่ม นักเรียนเรียนด้วยความสุข ส่วนนักเรียนเรียนอ่อนได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนที่เรียนเก่งจากประเมินผลเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนอยู่ในระดับ ดีมาก คือ การคิด การกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใดเพื่อความถูกต้องดีงามอันเป็นอุดมคติหรืออุดมการณ์ในจิตใจ หรือทำความดีเพื่อความดี

5) ชั้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม ทั้ง 3 แผน จัดกิจกรรม โดยใช้กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม คือ ศึกษาข้อมูล (ความรู้ด้าน

จริยธรรม) การแสดงเจตคติ การใช้เหตุผล สรุปลงเป็นองค์ความรู้ และเลือกปฏิบัติ จากสถานการณ์ที่กำหนดให้คือ แผนที่ 4 สถานการณ์ “สมพลจะเปิดเฉลยท้ายเล่มก่อนทุกครั้งที่ครูเฉลยและบอกให้ดูราเปิดดูด้วย จากเหตุการณ์ดังกล่าวถ้านักเรียนเป็นครูนักเรียนมีเหตุผลจะอย่างไร นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร” แผนที่ 5 สถานการณ์ “คาราเรียนอ่อนวิชาคณิตศาสตร์ แต่เธอก็พยายามทำแบบฝึกหัดและหาหนังสืออ่านประกอบพร้อมทั้งเรียนพิเศษเพิ่ม ” และในแผนที่ 6 สถานการณ์ “ไทยเข้มแข็งก่อนวัยอันสมควร ” โดยนักเรียนคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมเป็นรายบุคคลแล้วนำไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่มและแลกเปลี่ยนภายในกลุ่มใหญ่ทั้งห้องเรียน ครูคอยให้คำแนะนำและคำปรึกษาเป็นระยะเมื่อนักเรียนต้องการผลปรากฏว่า นักเรียนคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมเป็นรายบุคคลอยู่ในระดับที่พอใจ นักเรียนที่เรียนอ่อนกำหนดสมมุติฐานได้ในระดับต้องปรับปรุง แต่ความคิดกว้างขึ้นเมื่อนักเรียนรู้ในกลุ่มและเรียนรู้ในกลุ่มใหญ่ สภาพปัญหาที่พบ คือ นักเรียนอ่อนเรียนช้าดังนั้นครูต้องให้ความคุ้นเคยกับนักเรียนและให้กำลังใจโดยใช้การสนทนา เช่น คอย ๆ คิดนะครับไม่ต้องรีบร้อน หรือครูเชื่อว่าเธอทำได้จากนั้นให้ดูตัวอย่างจากเพื่อน ผลการประเมินผลงานในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมนักเรียนในภาพรวมในระดับ ดี

6) ขั้นการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 วิเคราะห์ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ในหัวข้อ ถ้านักเรียนเป็นผู้นำชุมชนนักเรียนมีวิธีการอย่างไรในการป้องกันการทุจริตอย่างไร แผนที่ 5 ในหัวข้อคุณค่าของการใฝ่เรียนรู้และแนวทางในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและแผนที่ 6 ในหัวข้อ การปฏิบัติตนทางเพศที่เหมาะสมกับขอบข่ายของของเพศ วัยและสังคม ควรปฏิบัติอย่างไร แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและตัวแทนนักเรียนข้อข้อความความคิดเห็นลงบนกระดาษคำ ผลปรากฏว่านักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นทุกคนอย่างมั่นใจและใช้ความคิดเห็นการอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมเป็นกระบวนการในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม ครูทำหน้าที่กระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นโดยใช้คำถามกระตุ้น คือ แล้วนักเรียนคิดอย่างไร เพราะอะไร สภาพปัญหา ประเด็นในประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันแคบ แนวทางแก้ไข คือ ให้นักเรียนตั้งประเด็นที่นักเรียนสนใจของแต่ละคน

7) ขั้นประเมินผลการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมการจัดการกิจกรรมการเรียนในแผนทั้ง 3 แผน ดำเนินการโดยการสรุปลงองค์ความรู้ในแต่ละหน่วยแล้วนักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม เป็นแบบแบบปรนัยหน่วยการเรียนหน่วยละ 10 ข้อ คะแนนเต็ม 40 คะแนน ปรากฏว่า นักเรียนมีความตั้งใจใน

การสอบ จากนั้นเปลี่ยนกันตรวจพร้อมทั้งอภิปรายข้อที่นักเรียนสงสัยและอภิปรายจนเกิดความเข้าใจ

2.2.3 การสะท้อนผล (Reflection)

1) สะท้อนตามผลการเรียนรู้ การสะท้อนผลตามผลการรู้จากการวิจัยเชิงปฏิบัติการในวงจรถิ่นที่ 2 แยกเป็นแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านความรู้เชิงจริยธรรม ด้านเจตคติเชิงจริยธรรม ด้านเหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมและการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และความพึงพอใจต่อการเรียนตามรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

(1) ด้านความรู้เชิงจริยธรรม พิจารณาจากการประเมินผลงานนักเรียนด้านความรู้เชิงจริยธรรมในวงจรถิ่นที่ 2 แผนที่ 4-6 เรื่อง ความซื่อสัตย์ ใฝ่เรียนรู้ และการมีพฤติกรรมทางเพศที่ดี ผลการประเมินความรู้เชิงจริยธรรม ดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 คะแนนความรู้เชิงจริยธรรมวงจรถิ่นที่ 2

แผนที่	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	%
4	10	8.86	0.60	88.57
5	10	8.89	0.58	88.86
6	15	13.80	0.80	92.00
รวม	35	31.54	0.49	90.12

จากตารางที่ 18 พบว่า ระดับคะแนนความรู้เชิงจริยธรรมวงจรถิ่นที่ 2 ในภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 90.91 เมื่อพิจารณารายแผนคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 8.86 ถึง 13.80 คิดเป็นร้อยละ 88.57 ถึง 92.12

(2) ด้านเจตคติเชิงจริยธรรม ในวงจรถิ่นที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4-6 เรื่อง ความซื่อสัตย์ เรื่องใฝ่เรียนรู้ และการมีพฤติกรรมทางเพศที่ดี จากการประเมินผลงานด้านเจตคติเชิงจริยธรรมของนักเรียน ดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 คะแนนเจตคติเชิงจริยธรรมวงจรถี 2

แผนที่	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	%
4	4	3.46	0.51	86.49
5	4	3.86	0.35	96.62
6	4	3.97	0.16	99.32
รวม	12	11.30	0.74	94.14

จากตารางที่ 19 พบว่า ระดับคะแนนเจตคติเชิงจริยธรรมวงจรถี 2 ในภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 94.14 เมื่อพิจารณารายแผนคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.46 ถึง 3.97 คิดเป็นร้อยละ 86.49 ถึง 99.32

(3) ด้านเหตุผลเชิงจริยธรรม ในวงจรถี 2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4-6 เรื่อง ความซื่อสัตย์ เรื่องไฟ้เรียนรู้ และการมีพฤติกรรมทางเพศที่ดี จากการประเมินเหตุผลเชิงจริยธรรม ดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 คะแนนเหตุผลเชิงจริยธรรมวงจรถี 2

แผนที่	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	%
4	3	2.81	0.40	97.30
5	3	2.89	0.31	95.50
6	3	3.00	0.00	100.00
รวม	9	8.70	0.66	97.60

จากตารางที่ 20 พบว่า ระดับคะแนนเหตุผลเชิงจริยธรรมวงจรถี 2 ในภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 97.60 พิจารณาคะแนนแต่ละแผน เมื่อพิจารณารายแผนคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.81 ถึง 3.00 คิดเป็นร้อยละ 97.30 ถึง 100.00

(4) ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงในวงจรถี 2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4-6 เรื่อง ความซื่อสัตย์ ไฟ้เรียนรู้ และการมีพฤติกรรมทางเพศที่ดี จากการประเมินการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม ดังตามตารางที่ 21

ตารางที่ 21 ผลคะแนนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมวงจรที่ 2

แผนกที่	คะแนนเต็ม			\bar{X}	S.D.	%
	ก่อนเรียน (40)	หลังเรียน (40)	ใบงาน (20)			
4	18.66	36.29	17.90	53.37	2.60	88.95
5	17.86	35.03	16.97	52.00	2.75	86.67
6	17.26	35.00	17.06	52.06	2.81	86.76
รวม	17.93	35.44	17.31	52.48	2.72	87.46

จากตารางที่ 21 พบว่า ระดับคะแนนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมวงจรที่ 2 ในภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 87.46 เมื่อพิจารณารายแผนกคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 52.00 ถึง 53.37 คิดเป็นร้อยละ 86.67 ถึง 88.95

(6) ด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ในวงจรที่ 2 แผนกการจัดการเรียนรู้ที่ 4-6 เรื่อง ความซื่อสัตย์ ใฝ่เรียนรู้ และการมีพฤติกรรมทางเพศที่ดี ผลการประเมินผลงานด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ดังตารางที่ 22

ตารางที่ 22 คะแนนการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน วงจรที่ 2

แผนกที่	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	%
4	4	3.46	0.51	91.89
5	4	3.86	0.32	96.62
6	4	3.97	0.21	99.32
รวม	12	3.86	0.34	95.95

จากตารางที่ 22 พบว่า ระดับคะแนนการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันวงจรที่ 2 ในภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 91.89 เมื่อพิจารณารายแผนกคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.46 ถึง 3.97 คิดเป็นร้อยละ 91.89 ถึง 99.32

(7) การประเมินคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม เป็น

กระบวนการตรวจสอบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมในแผนที่ 4 เรื่อง ความซื่อสัตย์ แผนที่ 5 เรื่อง ใฝ่เรียนรู้ และแผนที่ 6 เรื่อง การมีพฤติกรรมทางเพศที่ดี โดยการสรุปความรู้ในแต่ละแผน ปรากฏว่า นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้โดยครูใช้คำถาม กระตุ้นจากสถานการณ์ที่กำหนดให้นักเรียนอภิปรายสรุปเป็นแผนผังความคิด จนนักเรียนเกิดความเข้าใจทุกคน จึงทำการทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดอย่างมี วิจารณญาณเชิงจริยธรรม เมื่อนักเรียนทำเรียบร้อยแล้วเปลี่ยนกันตรวจและอภิปรายข้อที่ นักเรียนสงสัย ผลการดำเนินการอยู่ในระดับน่าพอใจ

2) สะท้อนความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยรูปแบบ การเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หลังจากเรียนแผนที่ 6 กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 35 คน ดัง ตารางที่ 23

ตารางที่ 23 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริม ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนต้นแผนที่ 4-6 ในวงจรที่

กระบวนการเรียน	ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วย รูปแบบการเรียนการสอน	\bar{X}	SD.	ระดับความ พึงพอใจ
ชั้นเตรียม พร้อม	1. ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกสนานผ่อนคลายและมีความ พร้อมที่จะเรียน	3.74	0.98	มาก
	2. ข้าพเจ้าทำแบบทดสอบก่อนเรียนด้วยความ สบายใจ	4.03	0.82	มาก
	3. ข้าพเจ้าชอบที่ถูกกระตุ้นให้มีส่วนร่วมใน การ โยงเข้าสู่บทเรียน	3.86	0.91	มาก
	4. ข้าพเจ้าทราบสิ่งต้องเรียนรู้และแนวทางปฏิบัติ จากสิ่ง ที่ครูแจ้งให้ทราบ	4.34	0.48	มาก

กระบวนการเรียน	ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน	\bar{X}	SD.	ระดับความพึงพอใจ
	5. ข้าพเจ้าชอบวิธีการเข้ากลุ่มและเข้าพบปะหน้าทีของสมาชิกกลุ่ม	3.89	0.93	มาก
	รวม	3.97	0.82	มาก
ขั้นความรู้เชิงจริยธรรม	1. ข้าพเจ้าชอบสื่อที่ส่งเสริมให้ข้าพเจ้ามีความรู้เชิงจริยธรรม	3.94	0.87	มาก
	2. กระบวนการกลุ่มทำให้ข้าพเจ้ามีความรู้เรื่องเชิงจริยธรรมมากขึ้น	4.03	0.79	มาก
	3. ข้าพเจ้าชอบเนื้อหาความรู้เชิงจริยธรรม	4.03	0.79	มาก
	4. ข้าพเจ้าชอบกระบวนการวัดผลความรู้เชิงจริยธรรม	4.06	0.76	มาก
	5. ข้าพเจ้ามีเวลามากพอที่จะเรียนความรู้เชิงจริยธรรม	4.03	0.98	มาก
	6. ความรู้เชิงจริยธรรมทำให้ข้าพเจ้ารู้ว่าสิ่งใดควรปฏิบัติหรือไม่ควรปฏิบัติ	4.00	0.80	มาก
	รวม	4.03	0.82	มาก
ขั้นเจตคติเชิงจริยธรรม	1. ข้าพเจ้าชอบสื่อที่กระตุ้นได้ข้อคิด	4.03	0.79	มาก
	2. ข้าพเจ้ามีความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์ที่กระตุ้นให้ข้าพเจ้าแสดงความรู้สึกรับหรือไม่ชอบ	4.23	0.60	มาก
	3. กระบวนการกลุ่มส่งเสริมให้ข้าพเจ้ามีความคิดกว้างขึ้น	3.94	0.84	มาก
	4. ข้าพเจ้าชอบคำแนะนำของครูที่กระตุ้นให้ข้าพเจ้ากล้าแสดงออก	4.11	0.93	มาก
	5. ความรู้เชิงจริยธรรมมีส่วนช่วยให้ข้าพเจ้าแสดงเจตคติเชิงจริยธรรมได้อย่างเหมาะสม	4.43	0.61	มาก
	รวม	4.15	0.75	มาก

กระบวนการเรียน	ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ขั้นเหตุผลเชิงจริยธรรม	1. ความรู้เชิงจริยธรรมเป็นข้อมูลให้ข้าพเจ้ารู้ว่าสิ่งใดควรปฏิบัติ หรือไม่ควรปฏิบัติ	4.29	0.89	มาก
	2. การแสดงเจตคติเชิงจริยธรรมเป็นข้อมูลทำให้ข้าพเจ้าค้นหาเหตุผลพฤติกรรมที่ดีหรือชั่วควรปฏิบัติไม่ควรปฏิบัติ	4.03	0.79	มาก
	3. สถานการณ์ที่กำหนดให้ทำให้ข้าพเจ้าได้ใช้ความรู้เชิงจริยธรรมและเจตคติเชิงจริยธรรมในการพิจารณาเหตุผลเชิงจริยธรรม	4.23	0.81	มาก
	4. กระบวนการกลุ่มทำให้ข้าพเจ้าแสดงเหตุผลเชิงจริยธรรมได้อย่างสมเหตุและสมผล	4.23	0.81	มาก
	5. ข้าพเจ้ามีความมั่นใจในการแสดงเหตุผลเชิงจริยธรรม	4.57	0.50	มากที่สุด
รวม		4.27	0.76	มาก
ขั้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม	1. ความรู้เชิงจริยธรรม เจตคติเชิงจริยธรรมเป็นข้อมูลในการตัดสินใจเลือกปฏิบัติในสิ่งถูกหรือไม่เลือกทำผิด	4.71	0.46	มากที่สุด
	2. จากสถานการณ์เหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นข้อมูลทำให้ ข้าพเจ้าในการตัดสินใจเลือกปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ	4.57	0.50	มากที่สุด
	3. ความรู้เชิงจริยธรรม เจตคติเชิงจริยธรรม และเหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นแนวทางให้ข้าพเจ้ากำหนดปัญหา สมมุติฐาน การรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลในการตัดสินใจเลือกปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม	4.71	0.46	มากที่สุด
	4. สถานการณ์ที่กำหนดให้ทำให้ข้าพเจ้าได้ใช้ความสามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมตามระดับความสามารถของตนเอง	4.60	0.50	มากที่สุด

กระบวนการเรียน	ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
	5. ข้าพเจ้ามีความสามารถในการตัดสินใจจากสถานการณ์กำหนดให้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากเพื่อน	3.91	0.85	มาก
	รวม	4.50	0.55	มาก
ขั้นการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	1.. กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมทำให้คิดอย่างมีระบบและเลือกปฏิบัติได้สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน	4.31	0.47	มาก
	2.. กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมทำให้เข้าใจเลือกปฏิบัติตนอย่างไร	3.63	0.94	มาก
	3. ข้าพเจ้ามีอิสระในการเลือกปฏิบัติตามสถานการณ์ที่กำหนดให้	3.91	0.85	มาก
	4.. ข้าพเจ้านำองค์ความรู้ ประสบการณ์มาตัดสินใจเลือกปฏิบัติตามสถานการณ์ที่กำหนดให้	4.31	0.47	มาก
	5.. ข้าพเจ้าชอบเพื่อน ๆ ขอมรับในการยอมรับผลงานของข้าพเจ้า	3.63	0.94	ปานกลาง
	รวม	3.96	0.73	มาก
ขั้นประเมินผล	1.ข้าพเจ้าชอบกระบวนการสรุปองค์ความรู้ระหว่างครูและนักเรียนร่วมกัน	4.31	0.47	มาก
	2. ข้าพเจ้าชอบข้อสอบคิดเชิงจริยธรรมที่ไม่ยากเกินไปและง่ายเกินไป	3.63	0.94	มาก
	3. ข้าพเจ้าทำแบบทดสอบหลังเรียนด้วยความสบายใจ	3.63	0.94	มาก
	4. ข้าพเจ้าทราบข้อพร่องของตนเองและมีความเข้าใจเพิ่มขึ้นจากทำแบบทดสอบหลังเรียน	4.31	0.47	มาก
	5. ข้าพเจ้าภูมิใจในผลงานของตนเอง	3.63	0.94	มาก
	รวม	3.90	0.75	มาก
	โดยรวม	4.05	0.78	มาก

จากตารางที่ 23 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในวงจรที่ 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายชั้นการสอนความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกชั้น

3) สรุปสะท้อนผลรวมของการปฏิบัติ

(1) ด้านกิจกรรม กิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปตามแผนที่วางไว้ทั้ง 3 แผน ในดำเนินการในตามแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 3 แผน

การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียนมีความคุ้นเคยกับกิจกรรมทำให้การดำเนินกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนเป็นไปตามเวลาที่กำหนดยกเว้นช่วงที่นักเรียนการนำเสนอแผนผังความคิดและช่วงการนำเสนอผลงานต้องใช้เวลามาก แต่การดำเนินกิจกรรมอื่น ๆ ยังมีความคล่องตัวเมื่อเปรียบเทียบกับวงจรที่ 1

การจัดกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน โดยใช้สื่อและสถานการณ์ที่สอดคล้องกับเนื้อหา เช่น การใช้สุภาษิตเรื่องนกสองหัวกับการสอนเรื่องความซื่อสัตย์ การใช้ข่าวเรื่องพฤติกรรมทางเพศ ทำให้นักเรียนให้ความสนใจและมีส่วนร่วมในการเรียนเป็นที่น่าพอใจ

การจัดกิจกรรมกระบวนการกลุ่มโดยสมัครใจทำให้นักเรียนรู้อย่างมีความสุขและไม่เครียดกับการเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือนักเรียนชอบแข่งขันระหว่างกลุ่มและเกิดการช่วยเหลือกันจนทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จ

การจัดกิจกรรมนักเรียนค้นหาความรู้จากแหล่งเรียนนักเรียนให้ความสนใจมาก โดยเฉพาะการค้นหาจากอินเทอร์เน็ตสามารถค้นหาได้กว้างและเร็ว ข้อจำกัดคือ ครูต้องเตรียมแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียน

กิจกรรมขั้นเจตคติเชิงจริยธรรม การค้นหาเหตุผลเชิงจริยธรรมและการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม จัดกิจกรรมโดยนักเรียนทำงานเดี่ยวแล้วแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มเล็ก กลุ่มใหญ่ และการเพิ่มเติมจากครูทำให้นักเรียนมีความรู้ที่กว้างขึ้น นักเรียนมีอิสระในการเรียนและไม่เครียด ซึ่งมีความขัดแย้งและคล้อยตามอย่างเห็นได้ชัดในขณะที่ต้องแสดงความคิดเห็น

สื่อการเรียนการสอนในแต่ละชั้นสามารถใช้ได้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระและผู้เรียนแต่ยังมีบางต้องปรับปรุง

(2) ด้านผู้สอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความกระชับ และมีความคล่องตัวมีความคุ้นเคยกับนักเรียนและมีความคุ้นเคยกับการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนตามกระบวนการเรียนรู้เป็นไปที่วางแผนไว้โดยภาพรวมมีความราบรื่น การลด ความเครียดของนักเรียนจากการจริงกับการสอนของนักเรียน ให้อิสระกับการเรียนของผู้เรียน และให้กำลังใจกับนักเรียนที่เรียนอ่อน ให้คำปรึกษาแก่นักเรียนเมื่อนักเรียนต้องการปรึกษา ใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนสนทนาได้ตอบ ยอมรับคำคิดเห็นของนักเรียน สร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนการสอนด้วยการแสดงท่าทีการยอมรับ การให้กำลังใจ เป็นมิตรและเต็มใจตอบ คำถามชี้แนะ บางครั้งผู้สอนพะวง

(3) ด้านผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแผนการจัดการกิจกรรม การเรียนในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4-6 ในวงจรที่ 2 ผลการเรียนรู้ ดังนี้

ด้านพฤติกรรมนักเรียน พบว่า นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน มีอิสระในการเรียนมากขึ้น ให้ความร่วมมือและตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมเต็มที่ สะท้อน พฤติกรรมนักเรียนมีผลทำให้ไม่มีปัญหาในวงจรที่ 1 ลดลงแทบจะไม่ปรากฏ เช่น การไม่ ปฏิบัติตามหน้าที่อาัยเพื่อน การแสดงความคิดเห็น การแสดงออกมีพัฒนาการเพิ่มขึ้น

ด้านความรู้เชิงจริยธรรม นักเรียนสามารถสรุปองค์ความรู้เชิง จริยธรรมได้ด้วยตนเองและกระบวนการกลุ่มจากการประเมินจากความรู้ด้านจริยธรรมใน ระดับดี ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ทุกคน

ด้านกระบวนการ ใช้กระบวนการ ความรู้เชิงจริยธรรม เจตคติ เชิงจริยธรรม ด้านเหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นข้อมูลในการคิด ไตรตรองเพื่อประกอบการตัดสินใจ ที่เกิดจากการปฏิบัติงานรายบุคคลแล้วนำไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกระบวนการกลุ่มทำให้ ความคิดที่กว้างขึ้นและคล่องในการคิดมากขึ้น จากการประเมินผลงานด้านกระบวนการอยู่ใน ระดับดี และผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ทุกคน

ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนมีพัฒนาการการเรียนรู้ เพิ่มขึ้นสามารถทำงานรายบุคคลอยู่ระดับดีและความรู้เพิ่มขึ้นเมื่อมีการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ กลุ่ม ผลการทดสอบด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมหลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน ผลการเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 80 ทุกคน

ด้านอารมณ์และความรู้สึก มีข้อมูลให้เห็นว่านักเรียนมีอารมณ์ รู้สึกที่ดีต่อการเรียนการสอนตามขั้นตอนกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น นักเรียน สามารถเรียนรู้ได้ดี จากสอบถามความพึงพอใจ นักเรียนรับรู้ต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ได้รับการ

สะท้อนผลและตระหนักถึงผลแห่งพฤติกรรมและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้วยตนเอง นักเรียนมีความสุขกับการเรียนมีอิสระในการเรียนมากขึ้น นักเรียนไม่เครียดกับการเรียนส่งผล มีความพึงพอใจต่อกระบวนการเรียนการสอนในระดับมาก

4) แนวทางแก้ไข

- (1) กระบวนการค้นหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้อื่นๆเตรียมแหล่งเรียนให้พร้อม
- (2) นักเรียนที่เรียนอ่อนควรให้ความสนใจเป็นพิเศษ
- (3) กระบวนการวัดผลของนักเรียนที่เรียนอ่อนควรวัดผลตามสภาพของผู้เรียน
- (4) การนำเสนอผลงานควรกำหนดเวลาในการนำเสนออย่างชัดเจน และควรให้นักเรียนเข้าใจกติกาในการนำเสนอผลงาน
- (5) ปรับปรุงการใช้ภาษาในสถานการณ์เพื่อการเรียนรู้บางคำที่สื่อความหมายไม่ชัดเจน

2.3 การวิจัยเชิงปฏิบัติการ วงจรที่ 3

2.3.1 การวางแผน (Planning) ผู้วิจัยได้วางแผนการจัดกิจกรรมการโดยเลือกเนื้อหา หน่วยย่อยอย่างพอเพียง หน่วยรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หน่วยการอนุรักษ์และพัฒนาลี้ภัยและหน่วย จิตสาธารณะ ในแผนที่ 7 , 8 , 9 , 10 แผนละ 3 ชั่วโมง วิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับตัวชี้วัดและผลการเรียนรู้ในการสอนแต่ละครั้ง ต่อมาจึงได้เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่ได้พัฒนาขึ้น จำนวน 4 พร้อมทั้งได้จัดทำสื่อและแหล่งเรียนรู้ ใบงาน แบบประเมินใบงาน แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนการวัดคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมแบบบันทึกคะแนน แบบบันทึกหลังเรียนและแบบสังเกตพฤติกรรมที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วและนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวงจรที่ 3 มุ่งเน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด และนักเรียนเลือกตัดสินใจโดยตนเองในการปฏิบัติเพื่อสังคมแล้วนำไปให้ผู้ช่วยวิจัยทำความเข้าใจ เปิดโอกาสให้ผู้ช่วยวิจัยซักถามเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้และบทบาทของตัวเองและผู้ช่วยวิจัยเข้าใจเป็นอย่างดี จากนั้นเตรียมความพร้อมด้านเอกสาร สื่อการเรียนการสอน เครื่องมือรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลองสอนซึ่งก็สามารถดำเนินการได้อย่างเรียบร้อยพร้อมใช้

2.3.2 การปฏิบัติการ (Action) และการสังเกต (Observation) เป็นการนำแผนการจัดการเรียนรู้หน่วยย่อยอย่างพอเพียง หน่วยรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หน่วยการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม และหน่วยจิตสาธารณะ ในแผนที่ 7 , 8 , 9 , 10 แผนละ 3 ชั่วโมง มาทดลองกับกลุ่มทดลองโดยผู้วิจัยเป็นผู้ทดลองด้วยตนเองตามขั้นตอนกิจกรรมที่กำหนดไว้ โดยมีผู้ช่วยวิจัยทำหน้าที่สังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติการสอนตามแผนทุกขั้นตอน ซึ่งการปฏิบัติและผลการปฏิบัติแยกตามขั้นตอนกระบวนการเรียนการสอน

1) ชั้นเตรียมพร้อม โดยครูและนักเรียนสนทนาทักทายกันทั้ง 4 แผน แล้วนักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน แผนละ 10 ข้อตามหน่วยการเรียนรู้ ครูนำสู่บทเรียนในแผนที่ 7 เรื่องอยู่อย่างพอเพียง โดยการนำพระราชดำริว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่ฯ เกี่ยวเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหัวข้อให้นักเรียนสนทนาเพื่อโยงเข้าสู่บทเรียนนักเรียนความสนใจ สนทนาจนสามารถโยงเข้าสู่บทเรียน การจัดนักเรียนเข้ากลุ่มตามความสมัครใจ นักเรียนสามารถเข้ากลุ่มได้อย่างรวดเร็วแล้วทำหน้าที่แบ่งหน้ารับผิดชอบโดยครูไม่ต้องบอก แผนที่ 8 เรื่องรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ นำเข้าสู่บทเรียนโดยสนทนาซักถามเกี่ยวกับเพลงชาติไทย นักเรียนสามารถโยงเข้าสู่บทเรียนได้อย่างรวดเร็ว แผนที่ 9 การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม นำเข้าสู่บทเรียนโดยการใช้ข่าวสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อม นักเรียนให้ความสนใจการสนทนาซักถาม ได้ตอบจนสามารถโยงเข้าสู่เนื้อหา และแผนที่ 10 ในการสนทนาในประเด็นร่วมกิจกรรมอะไรที่ไม่หวังผลตอบแทนหรือไม่และอะไรคือเหตุผลที่นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมนั้น นักเรียนร่วมกันสนทนาได้ตอบจนเกิดความสนใจสามารถโยงเข้าสู่บทเรียนได้จากการจัดกิจกรรมในชั้นเตรียมพร้อม พบว่า นักเรียนสนทนาเพื่อเข้าสู่บทเรียนกันทุกคน การแสดงความคิดเห็นได้ตรงประเด็น ส่วนการจัดนักเรียนกลุ่มเข้ากลุ่มทั้งความสมัครใจและจัดกลุ่มแบบร่วมมือ นักเรียนเข้ากลุ่มและแบ่งหน้ารับผิดชอบโดยที่ครูไม่ต้องบอกและเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มอย่างมีความสุข

2) ชั้นความรู้เชิงจริยธรรม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแผนที่ 7,8,9,10 แผน นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาความรู้จากแหล่งเรียน แล้วนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่มและห้องเรียน ปรากฏว่านักเรียนสามารถแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบและค้นหาความรู้ได้ตรงเวลาที่กำหนด แล้วนำความรู้ที่ได้มาอภิปรายในกลุ่มและในห้องเรียนด้วยความตั้งใจ นักเรียนมีอิสระในการเรียน โดยมีครูคอยอำนวยความสะดวก แผนที่ 10 เรื่องรักชาติ ศาสนา กษัตริย์ นักเรียนเรียนด้วยวิดิทัศน์ เรื่องชาติ ศาสน์ กษัตริย์ แล้วอภิปรายความรู้ในกลุ่ม นักเรียนมีความตั้งใจเรียนและทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ส่วนครูคอยอำนวยความสะดวก

ให้นักเรียน ทำให้นักเรียนทำกิจกรรมได้ตามเวลาที่กำหนด ในแต่ละแผนนักเรียนทำการทดสอบความรู้เชิงจริยธรรม แบบทดสอบปรนัย จำนวน 10 ข้อทุกแผน ปรากฏว่านักเรียนสามารถทำคะแนนในระดับที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ทุกคน

3) ชั้นเหตุผลเชิงจริยธรรม ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 อยู่อย่างพอเพียง โดยนักเรียนวิเคราะห์เจตคติในหัวข้อ พระราชจริยวัตรของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่แสดงถึงความพอเพียง ปรากฏว่านักเรียนให้ความสนใจและชื่นชมพระราชจริยวัตรของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่แสดงถึงความพอเพียงอย่างมากและจะยึดเป็นแนวทางในการปฏิบัติ แผนที่ 8 นักเรียนเริ่มจากนักเรียนดูวีดิทัศน์ เรื่องการเสียดินแดนไทย 14 ครั้งและนักเรียนแสดงเจตคติ ปรากฏว่า นักเรียนให้ความสนใจจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ ซึ่งนักเรียนทุกคนมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีพฤติกรรมที่แสดงความจงรักภักดีชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ แผนที่ 9 อนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม นักเรียนร่วมแสดงเจตคติโดยการแสดงออกในการวาดภาพในหัวข้อ สิ่งแวดล้อมที่ต้องการและสิ่งแวดล้อมที่ไม่ต้องการ ปรากฏว่า นักเรียนสามารถสื่อความรู้สึกออกมาเป็นภาพได้อย่างชัดเจนถึงสิ่งแวดล้อมที่ต้องการและสิ่งแวดล้อมที่ไม่ต้องการและนักเรียนทุกคนเลือกที่มีสิ่งแวดล้อมที่ดี แผนที่ 10 เรื่อง จิตสาธารณะ นักเรียนร่วมแสดงเจตคติในหัวข้อ “คนสมัยนี้ขาดจิตสาธารณะ” ปรากฏว่านักเรียนแสดงความคิดเห็นว่าจริงและไม่จริงโดยนักเรียนได้แสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกับสถานการณ์ จากการจัดการเรียนรู้ในวงจรที่ 3 การแสดงเจตคติเชิงจริยธรรมในระดับดีมาก โดยการแสดงเจตคติอย่างมั่นใจ สมเหตุและผล มีอิสระในการแสดงความคิดเห็น ทุกคนมีส่วนร่วมทุกคน ครูมีหน้าที่อำนวยความสะดวกให้แก่นักเรียนเช่น สื่อการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ให้กับนักเรียนและขยายความคิดของนักเรียน

4) เหตุผลเชิงจริยธรรม ในแผนที่ 7 เรื่อง อยู่อย่างพอเพียงในสถานการณ์ “อารียา ประสบปัญหาด้านการใช้จ่ายในครอบครัวเธอจึงใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงความมีเหตุผล คือ ตัดสินใจกระทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความพอเพียงต้องใช้เหตุผลและพิจารณาด้วยความรอบคอบ จนทำให้ครอบครัวของเธอมีความมั่นคง ในขณะเดียวกันน้องสาวก็มีปัญหาทางด้านเศรษฐกิจเช่นเดียวกัน” ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ คือ 3 ห่วง 2 เงื่อนไขตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แผนที่ 8 เรื่อง ความสำคัญของชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ปรากฏว่า ในแผนที่ 7 และแผนที่ 8 นักเรียนสามารถใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในรายบุคคลในระดับดี เมื่อมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มทำให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์เหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับดีมาก แผนที่ 9 เรื่อง การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมโดยนักเรียนสำรวจปัญหา

สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ปรากฏว่า นักเรียนให้ความสนใจและตั้งใจในการดำเนินกิจกรรมทุกคน ปัญหาที่ค้นพบคือ ปัญหาขยะทั้งใน และห้องเรียนเกิดจากความมั่งง่ายของนักเรียน ไม่มีที่จัดเก็บการจัดการที่ไม่มีระบบ ขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดการขยะและการจัดขยะไม่ถูกวิธี นักเรียนสามารถวิเคราะห์เหตุผลเชิงจริยธรรมในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมในระดับดีมากในแผนที่ 10 เรื่อง จิตสาธารณะ วิเคราะห์ประเด็น “วิเคราะห์สภาพปัญหาที่ทำให้ขาดจิตสาธารณะ” ปรากฏว่า นักเรียนสามารถวิเคราะห์ขาดจิตสาธารณะ คือ สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง ความเห็นแก่ตัว ขาดจิตสำนึก ไม่เห็นความสำคัญ ของสาธารณประโยชน์ เห็นประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม จากทั้ง 4 แผนนักเรียนมีความตั้งใจเรียนและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกขั้นตอนในระดับดีมาก การทำงานเป็นรายบุคคลแล้วนำไปแลกเปลี่ยนในกลุ่มและอภิปรายร่วมกันทั้งห้องเรียนทำให้นักเรียนเหตุผลกว้างขึ้น ส่วนครูคอยให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะและเพิ่มเติมความรู้ นักเรียนมีอิสระในการเรียนส่งผลให้นักเรียนใช้เหตุผลในระดับดีมาก

5) ขั้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่องอยู่อย่างพอเพียง วิเคราะห์สถานการณ์ “ในสถานะสิ้นคำราคาแพง การสร้างความสมดุลของแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงนั้นให้เกิดขึ้นสิ่งใดมากที่สุด นักเรียนตัดสินใจปฏิบัติอย่างไร” และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ นักเรียนวิเคราะห์ “วัยใสร่วมใจรัก ชาติ ศาสน์ กษัตริย์” ปรากฏว่า แผนที่ 7 และแผนที่ 8 นักเรียนมีความตั้งใจเรียน มีความกระตือรือร้นในการเรียน โดยใช้กระบวนการการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมในการวิเคราะห์สถานการณ์ระดับดีมาก ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 เรื่องการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ในประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน นักเรียนเรียนเลือกปฏิบัติกิจกรรมแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมโดยใช้กระบวนการการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม จำนวน 6 กิจกรรม คือกิจกรรมคัดแยกขยะ กิจกรรมธนาคาร-ขยะ กิจกรรมพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน กิจกรรมแก้ปัญหาขยะใบไม้ กิจกรรมบำบัดน้ำเสีย กิจกรรมรีไซเคิล ในแผนที่ 10 เรื่องจิตสาธารณะ นักเรียนเลือกที่จะปฏิบัติกิจกรรมนอกเวลาเรียนในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมตามแผนที่ 9 ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ขั้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เชิงจริยธรรมในวงจรที่ 2 นักเรียนมีความตั้งใจเรียน เรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มอย่างเป็นอิสระมีการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนใช้เวลาในการดำเนินกิจกรรมตามระยะเวลาที่กำหนด

6) ขั้นประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ในการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่องอยู่อย่างพอเพียง ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นทุกคนและ

ประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม ในแผนที่ 8 เรื่อง รักษา ศาสนา พระมหากษัตริย์ นำไปยุกต์
 ในในประเด็น วันรุ่นวัยเรียนรักษา ศาสนา พระมหากษัตริย์ โดยนักเรียนแสดงความคิดเห็น
 ไปประโยชน์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ทุกคน ในแผนที่ 9,10 เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากร
 ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและจิตสาธารณะ เลือกปฏิบัติกิจกรรมนอกเวลาเรียน คือ กิจกรรม
 ธนาคารขยะ กิจกรรมรีไซเคิล กิจกรรมธนาคารขยะ กิจกรรมแก้ปัญหาขยะประเภทไม้ และ
 กิจกรรมบำบัดน้ำเสีย โดยการปฏิบัติงานนอกเวลาเรียน ปรากฏว่า มีความต้องเรียนและมีส่วน
 ในกิจกรรมและเลือกกิจกรรมนอกเวลาเรียนได้ประสบความสำเร็จโดยผลงานเกิดจาก
 กระบวนการเลือกและตัดสินใจของนักเรียนโดยครูคอยให้คำแนะนำและให้คำปรึกษา

7) ชั้นประเมินผล การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแผนการเรียนทั้ง

4 แผนดำเนินการโยการสรุปองค์ความในแต่ละหน่วยแล้วนักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน
 การคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม แบบปรนัย หน่วยการเรียนรู้หน่วยละ 10 ข้อ ปรากฏว่า
 นักเรียนมีความตั้งใจในการสอบ จากนั้นเปลี่ยนกันตรวจพร้อมทั้งอภิปรายข้อที่นักเรียนสงสัย
 และอภิปรายจนเกิดความเข้าใจ

2.3.3 การสะท้อนผล (Reflection)

1) สะท้อนตามผลการเรียนรู้ การสะท้อนผลตามผลการรู้จากการวิจัย
 เชิงปฏิบัติการในวงจที่ 3 แยกเป็นแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านความรู้เชิงจริยธรรม ด้านเจตคติเชิง
 จริยธรรม ด้านเหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมและการ
 ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียน
 การสอนที่พัฒนาขึ้น

(1) ด้านความรู้เชิงจริยธรรม ผลคะแนนความรู้เชิงจริยธรรมวงจ
 ที่ 3 พิจารณาจากการประเมินผลงานนักเรียนด้านความรู้เชิงจริยธรรมในแผนการจัดการเรียนรู้
 ที่ 7 เรื่องอยู่อย่างพอเพียง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่องรักษา ศาสน์ กษัตริย์
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 เรื่องการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม และแผนการจัดการเรียนรู้ที่
 10 เรื่องจิตสาธารณะ ดังตารางที่ 24

ตารางที่ 24 คะแนนเฉลี่ยความรู้เชิงจริยธรรมวงจรที่ 3

แผนที่	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	%
7	10	9.14	0.65	91.43
8	10	9.14	0.65	91.43
9	10	9.17	0.66	91.71
10	10	9.17	0.66	91.71
รวม	40	36.63	0.54	91.52

จากตารางที่ 24 พบว่า ระดับคะแนนความรู้เชิงจริยธรรมวงจรที่ 3 ในภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 91.52 พิจารณาคะแนนแต่ละแผน เมื่อพิจารณาคะแนนแต่ละแผน เมื่อพิจารณารายแผนคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 9.14 ถึง 9.17 คิดเป็นร้อยละ 91.43 ถึง 91.71

(2) ด้านเจตคติเชิงจริยธรรม จากการประเมินผลงานของนักเรียนในการแสดงเจตคติเชิงจริยธรรมในวงจรที่ 3 ดังตารางที่ 25

ตารางที่ 25 คะแนนเฉลี่ยเจตคติเชิงจริยธรรมในวงจรที่ 3

แผนที่	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	%
7	4	3.46	0.51	86.49
8	4	3.86	0.35	96.62
9	4	3.97	0.16	99.32
10	4	3.89	0.31	97.30
รวม	16	15.19	0.84	94.93

จากตารางที่ 25 พบว่า ระดับคะแนนเจตคติเชิงจริยธรรมในวงจรที่ 3 ในภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 94.93 พิจารณาคะแนนแต่ละแผน ปรากฏว่า เมื่อพิจารณาคะแนนแต่ละแผน เมื่อพิจารณารายแผนคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.46 ถึง 3.97 คิดเป็นร้อยละ 86.49 ถึง 99.32

(3) ด้านเหตุผลเชิงจริยธรรม พิจารณาจากการประเมินผลงานนักเรียนด้านความรู้เชิงจริยธรรมในแผนที่ 7 เรื่องอยู่อย่างพอเพียง แผนที่ 8 เรื่องรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ แผนที่ 9 เรื่องการอนุรักษ์และพัฒนาดังแวดล้อม และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 เรื่องจิตสาธารณะ ดังตารางที่ 26

ตารางที่ 26 คะแนนเฉลี่ยเหตุผลเชิงจริยธรรมในวงจรที่ 3

แผนที่	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	%
7	4	3.46	0.51	86.49
8	4	3.86	0.35	96.62
9	4	3.97	0.16	99.32
10	4	3.89	0.31	97.30
รวม	16	15.19	0.84	94.93

จากตารางที่ 26 พบว่า ระดับคะแนนเหตุผลเชิงจริยธรรมในวงจรที่ 3 ในภาพรวม คิดเป็นร้อยละ 86.49 พิจารณาคะแนนแต่ละแผน เมื่อพิจารณารายแผนคะแนนเฉลี่ยอยู่ ระหว่าง 3.46 ถึง 3.97 คิดเป็นร้อยละ 86.49 ถึง 99.32

(4) ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม พิจารณาจากการ ประเมินผลงานนักเรียนด้านความรู้เชิงจริยธรรมในแผนที่ 7 อยู่อย่างพอเพียง แผนที่ 8 รัก ชาติ ศาสน์ กษัตริย์ แผนที่ 9 การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม และแผนที่ 10 จิตสาธารณะ ดังตารางที่ 27

ตารางที่ 27 คะแนนเฉลี่ยการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม

แผนที่	คะแนนการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม หลังเรียน(40)		
	\bar{X}	S.D.	%
7	36.91	1.48	92.29
8	37.17	1.61	92.93
9	37.22	1.78	93.07
10	37.97	1.80	94.93
โดยรวม	37.30	1.67	93.31

จากตารางที่ 27 พบว่า ระดับคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการคิดอย่างมี
 วิจารณญาณเชิงจริยธรรมในวงจรที่ 3 โดยรวม 37.30 คิดเป็นร้อยละ 93.31 เมื่อพิจารณา
 คะแนนเฉลี่ยรายแผนอยู่ระหว่าง 36.91 ถึง 37.97 และคิดเป็นร้อยละ 92.29 ถึง 94.93

(5) ด้านการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน จากการประเมินผลงาน
 นักเรียนด้านการประยุกต์การคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมกับชีวิตประจำวัน แผนการ
 จัดการเรียนรู้ที่ 7-10 จากการประเมินการประยุกต์ในชีวิตประจำวัน ดังตามตารางที่ 28

ตารางที่ 28 คะแนนเฉลี่ยประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันวงจรที่ 3

แผนที่	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	%
7	4	3.89	0.31	97.30
8	4	3.95	0.23	98.65
9	4	4.00	0.00	100.00
10	4	3.95	0.23	98.65
โดยรวม	16	15.78	0.53	98.65

จากตารางที่ 28 พบว่า ระดับคะแนนเฉลี่ยประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันวงจรที่ 3
 โดยรวม 15.78 คิดเป็นร้อยละ 98.65 เมื่อพิจารณารายแผนคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 9.89 ถึง
 4.00 คิดเป็นร้อยละ 97.30 ถึง 100

2) สะท้อนความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอน
 เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้น
 มัธยมศึกษาตอนต้นในวงจรที่ 3 โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียน
 ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิง
 จริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หลังจากเรียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10
 กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 35 คนดังตารางที่ 29

ตารางที่ 29 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นแผนกที่ 7-10 ในวงจรที่ 3

กระบวนการเรียน	ความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอน	\bar{X}	SD.	ระดับความพึงพอใจ
ขั้นเตรียมพร้อม	1. ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกสนานผ่อนคลายและมีความพร้อมที่จะเรียน	4.09	0.95	มาก
	2. ข้าพเจ้าทำแบบทดสอบก่อนเรียนด้วยความสบายใจ	4.17	0.86	มาก
	3. ข้าพเจ้าชอบที่ถูกกระตุ้นให้มีส่วนร่วมในการโยงเข้าสู่บทเรียน	4.94	1.00	มากที่สุด
	4. ข้าพเจ้าทราบสิ่งต้องเรียนรู้และแนวทางปฏิบัติจากสิ่งที่ครูแจ้งให้ทราบ	4.37	0.65	มาก
	5. ข้าพเจ้าชอบวิธีการเข้ากลุ่มและเข้าบทบาทหน้าที่ของสมาชิกกลุ่ม	4.17	0.86	มาก
รวม		4.35	0.86	มาก
ขั้นความรู้เชิงจริยธรรม	1. ข้าพเจ้าชอบสื่อที่ส่งเสริมให้ข้าพเจ้ามีความรู้เชิงจริยธรรม	4.51	0.70	มากที่สุด
	2. กระบวนการกลุ่มทำให้ข้าพเจ้ามีความรู้เรื่องเชิงจริยธรรมมากขึ้น	4.51	0.70	มากที่สุด
	3. ข้าพเจ้าชอบเนื้อหาความรู้เชิงจริยธรรม	4.31	0.90	มาก
	4. ข้าพเจ้าชอบกระบวนการวัดผลความรู้เชิงจริยธรรม	4.37	0.84	มาก
	5. ข้าพเจ้ามีเวลามากพอที่จะเรียนความรู้เชิงจริยธรรม	4.26	0.95	มาก
	6. ความรู้เชิงจริยธรรมทำให้ข้าพเจ้ารู้ว่าสิ่งใดควรปฏิบัติหรือไม่ควรปฏิบัติ	4.51	0.70	มากที่สุด
รวม		4.39	0.82	มาก

กระบวนการเรียน	ความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอน	\bar{X}	SD.	ระดับความพึงพอใจ
ขั้นเจตคติเชิงจริยธรรม	1. ข้าพเจ้าชอบสื่อที่กระตุ้นได้ข้อคิด	4.57	0.61	มากที่สุด
	2. ข้าพเจ้ามีความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์ที่กระตุ้นให้ข้าพเจ้าแสดงความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ	4.37	0.88	มาก
	3. กระบวนการกลุ่มส่งเสริมให้ข้าพเจ้ามีความคิดกว้างขึ้น	4.31	0.93	มาก
	4. ข้าพเจ้าชอบคำแนะนำของครูที่กระตุ้นให้ข้าพเจ้ากล้าแสดงออก	4.26	0.98	มาก
	5. ความรู้เชิงจริยธรรมมีส่วนช่วยให้ข้าพเจ้าแสดงเจตคติเชิงจริยธรรมได้อย่างเหมาะสม	4.46	0.61	มาก
	รวม	4.39	0.80	มาก
ขั้นเหตุผลเชิงจริยธรรม	1. ความรู้เชิงจริยธรรมเป็นข้อมูลให้ข้าพเจ้ารู้ว่าสิ่งใดควรปฏิบัติ หรือไม่ควรปฏิบัติ	4.37	0.81	มาก
	2. การแสดงเจตคติเชิงจริยธรรมเป็นข้อมูลทำให้ข้าพเจ้าค้นหาเหตุผลพฤติกรรมที่ดีหรือชั่วควรปฏิบัติไม่ควรปฏิบัติ	4.26	0.78	มาก
	3. สถานการณ์ที่กำหนดให้ทำให้ข้าพเจ้าได้ใช้ความรู้เชิงจริยธรรมและเจตคติเชิงจริยธรรมในการพิจารณาเหตุผลเชิงจริยธรรม	4.26	0.92	มาก
	4. กระบวนการกลุ่มทำให้ข้าพเจ้าแสดงเหตุผลเชิงจริยธรรมได้อย่างสมเหตุและสมผล	4.29	0.89	มาก
	5. ข้าพเจ้ามีความมั่นใจในการแสดงเหตุผลเชิงจริยธรรม	4.46	0.70	มาก
	รวม	4.33	0.82	มาก

กระบวนการเรียน	ความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอน	\bar{X}	SD.	ระดับความพึงพอใจ
ขั้นการคิด อย่างมี วิจารณญาณ เชิงจริยธรรม	1. ความรู้เชิงจริยธรรม เจตคติเชิงจริยธรรมเป็นข้อมูลในการตัดสินใจเลือกปฏิบัติในสิ่งถูกหรือไม่เลือกทำผิด	4.74	0.44	มากที่สุด
	2. จากสถานการณ์จากเหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นข้อมูลทำให้ ข้าพเจ้าในการตัดสินใจเลือกปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ	4.57	0.50	มาก
	3. ความรู้เชิงจริยธรรม เจตคติเชิงจริยธรรม และเหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นแนวทางให้ข้าพเจ้ากำหนดปัญหา สมมุติฐาน การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลในการตัดสินใจเลือกปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม	4.63	0.69	มากที่สุด
	4. สถานการณ์ที่กำหนดให้ทำให้ข้าพเจ้าได้ใช้ความสามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมตามระดับความสามารถของตนเอง	4.49	0.66	มาก
	5. ข้าพเจ้ามีความสามารถในการตัดสินใจจากสถานการณ์ที่กำหนดให้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากเพื่อน	4.00	0.94	มาก
	รวม	4.49	0.65	มาก
การประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวัน	1. กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม ทำให้คิดอย่างมีระบบและเลือกปฏิบัติได้สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน	4.69	0.47	มากที่สุด
	2. กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม ทำให้ข้าพเจ้าเลือกปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม	4.66	0.54	มากที่สุด

กระบวนการเรียน	ความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอน	\bar{X}	SD.	ระดับความพึงพอใจ
	3. ข้าพเจ้ามีอิสระในการเลือกปฏิบัติตามสถานการณ์ที่กำหนดให้	4.37	0.94	มาก
	4. ข้าพเจ้านำองค์ความรู้ ประสบการณ์มาตัดสินใจเลือกปฏิบัติตามสถานการณ์ที่กำหนดให้	4.46	0.85	มาก
	5. ข้าพเจ้าชอบเพื่อนๆยอมรับในการยอมรับผลงานของข้าพเจ้า	4.37	0.94	มาก
	รวม	4.51	0.75	มากที่สุด
ขั้นประเมินผลการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม	1. ข้าพเจ้าชอบกระบวนการสรุปลองคู้ระหว่างครูและนักเรียนร่วมกัน	4.69	0.47	มากที่สุด
	2. ข้าพเจ้าชอบข้อสอบคิดเชิงจริยธรรมที่ไม่ยากเกินไปและง่ายเกินไป	4.66	0.54	มากที่สุด
	3. ข้าพเจ้าทำแบบทดสอบหลังเรียนด้วยความสบายใจ	4.37	0.94	มาก
	4. ข้าพเจ้าทราบข้อบ่งพร่องของตนเองและมีความเข้าใจเพิ่มขึ้นจากทำแบบทดสอบหลังเรียน	4.46	0.85	มาก
	5. ข้าพเจ้าภูมิใจในผลงานของตนเอง	4.37	0.94	มาก
	รวม	4.51	0.75	มากที่สุด
	โดยรวม	4.42	0.78	มาก

จากตารางที่ 29 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม ในวงจรที่ 3 โดยรวมความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายขั้นการสอนระดับความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ในระดับมาก จำนวน 6 ขั้น และระดับความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ขั้น คือ การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและขั้นประเมินผลการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม

3) สรุปสะท้อนผลรวมของการปฏิบัติวงจรที่ 3

- (1) ด้านกิจกรรม กิจกรรมต่างๆเป็นไปแผนที่วางไว้ทั้ง 4 แผน ในคำเนิการในตามแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 4 แผน ในการวิจัยเชิงปฏิบัติการวงจรที่ 3 พบว่า มีผลสะท้อนยืนยันถึงความเหมาะสมของลำดับกิจกรรมตามขั้นตอนกระบวนการเรียน การสอนที่มีความต่อเนื่องราบรื่นหลังจากการสลับปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมจากการวิจัยที่ผ่านมา
- (2) ด้านผู้สอน บทบาทของผู้เรียนปรับเปลี่ยนไปตามขั้นตอนของ กิจกรรมตามแบบแผนกำกับตามกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นที่ควรอำนวยความสะดวกให้นักเรียนเกิดเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอนและส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมการ เรียนการสอนมากที่สุด
- (3) ด้านผู้เรียน ผลสะท้อนการจัดกิจกรรมที่กำหนดให้นักเรียนได้ ปฏิบัติในแต่ละขั้นตอนนักเรียนสามารถปฏิบัติได้ทุกขั้นตอนซึ่งเป็น ไปด้วยความราบรื่น ผลที่ เกิดขึ้นกับผู้เรียนมีการพัฒนาขึ้นทั้งด้านความรู้เชิงจริยธรรม ด้านเจตคติเชิงจริยธรรมที่ใช้ ความรู้เชิงจริยธรรมเป็นแนวทางในการวิเคราะห์เจตคติเชิงจริยธรรมจนสามารถนำมาวิเคราะห์ เป็นเหตุผลเชิงจริยธรรมเพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมและ ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้อย่างเด่นชัด ซึ่งสะท้อนผลจากพฤติกรรมในระหว่างเรียนมี ความรับผิดชอบที่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นที่ยอมรับของเพื่อนๆ หรือหมู่คณะการปฏิบัติที่ดี ต่อกันเรียนรู้ร่วมกันได้ อย่างมีความสุข ในด้านเวลาที่มีผลสะท้อนยืนยันได้ว่าการดำเนิน กิจกรรมที่กำหนดในแต่ละขั้นตอนตามกระบวนการเรียนการสอน สามารถดำเนินการเสร็จสิ้น ภายในเวลาที่กำหนดในแต่ละขั้นตอน

หลังจากปรับปรุงแก้ไขโดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการ 3 วงจร เรียบร้อยแล้วทำให้ได้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่าง มีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

3.1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริม ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้นที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ข้อมูลจากคะแนนระหว่างเรียนได้แก่คะแนน ความรู้เชิงจริยธรรม คะแนนเจตคติเชิงจริยธรรม คะแนนเหตุผลเชิงจริยธรรม คะแนนการคิด อย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม คะแนนทดสอบย่อยระหว่างเรียนและคะแนนผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนซึ่งแสดงข้อในวงจรที่ 1, 2 และ 3 มาวิเคราะห์ประสิทธิภาพรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นดังตารางที่ 30

ตารางที่ 30 วิเคราะห์ประสิทธิภาพรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตามเกณฑ์ 80/80

ประสิทธิภาพ	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	ร้อยละของคะแนนเต็ม
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E ₁)	816	728.68	45.77	89.30
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E ₂)	200	171.77	10.31	85.89
ประสิทธิภาพ (E ₁ /E ₂) เท่ากับ 89.30/85.89				

จากตารางที่ 30 พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการ(E₁) เท่ากับ 89.30 และ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E₂) เท่ากับ 85.89

3.2 ผลการวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ผู้วิจัยใช้ผลคะแนนผลการคะแนนก่อนและหลังเรียนการผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม ดังรายละเอียดจากตารางที่ 30 คำนวณได้ดังนี้

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน} - \text{คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน}}{\text{คะแนนเต็ม} - \text{คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน}}$$

$$\begin{aligned} (E.I) &= \frac{171.77 - 68.03}{200 - 68.03} \\ &= 0.7937 \end{aligned}$$

ดัชนีประสิทธิผลของดัชนีประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียน

มัธยมศึกษาตอนต้น มีค่าเท่ากับ 0.7937 คิดเป็นร้อยละ 79.37 แสดงว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม เฉลี่ยร้อยละ 79.37

3.3 การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตารางที่ 31 การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

กระบวนการคิดอย่าง วิจารณ์ เชิงจริยธรรม	คะแนนเต็ม	ก่อนเรียน		หลังเรียน		df	t-test	p
		\bar{X}	SD.	\bar{X}	SD.			
1. ความรู้เชิงจริยธรรม	40	12.07	2.30	33.91	1.47	44	-57.00	<.00*
2. เจตคติเชิงจริยธรรม	40	12.38	1.47	33.80	1.57	44	-60.00	<.00*
3. เหตุผลเชิงจริยธรรม	40	12.77	1.96	33.93	1.54	44	-58.61	<.00*
4. การคิดอย่างมี วิจารณญาณเชิง จริยธรรม	200	103.22	10.38	183.58	7.08	44	-54.11	<.00*
5. การประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน	40	12.15	2.53	33.73	1.55	44	-51.39	<.00*
โดยรวม	360	152.60	11.32	318.96	9.20	44	-96.69	<.00*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 31 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมโดยรวมและเป็นรายชั้นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

การดำเนินงานระยะที่ 4 การเผยแพร่และประเมินรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

การเผยแพร่รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กับโรงเรียนทั้งหมด 85 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 33 (สุรินทร์) โดยการอบรมรวมครู ในวันที่ 28 พฤษภาคม 2556 ในโครงการผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีผู้เข้าร่วมอบรมทั้งหมด 124 คน โดยผู้วิจัยเป็นวิทยากรบรรยายพร้อมทั้งมอบคู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สื่อการเรียนการสอน เครื่องมือวัดและประเมินตามรูปแบบการเรียนการสอนที่สร้างขึ้น การการนิเทศติดตาม 3 ครั้งๆที่ 1 ก่อนทำการเรียนการสอนและเว้นระยะเวลา 1 สัปดาห์ และหลังเรียนสอน เพื่อตรวจสอบสภาพปัญหาในการเรียนการใช้รูปแบบการสอนกับขนาดโรงเรียน 4 ขนาดโรงเรียน โดยการเลือกแบบเจาะจง คือ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนศิขรภูมิพิสัย โรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนลำโรงทาบวิทยาคม โรงเรียนขนาดกลางจำนวน 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนห้วยจิ้งจิกวิทยา และโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนขวาวใหญ่วิทยาและโรงเรียนกุศไผทประชาสรรค์ เนื่องจากแต่ละโรงเรียนมีจำนวนนักเรียนที่แตกต่างกัน บทบริบทที่แตกต่างกัน ความพร้อมที่แตกต่างกันผลการใช้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ข้อมูลจากคะแนนระหว่างเรียนได้แก่คะแนนความรู้เชิงจริยธรรม คะแนนเจตคติเชิงจริยธรรม คะแนนเหตุผลเชิงจริยธรรม คะแนนการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม คะแนนทดสอบย่อยระหว่างเรียนและคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งแสดงข้อในวงจรรถที่ 1 .ในแต่ละโรงเรียนดังตารางที่ 32

ตารางที่ 32 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตามเกณฑ์ 80/80

ประสิทธิภาพ	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	ร้อยละของคะแนนเต็ม
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)	240	212.11	30.18	88.38
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)	200	185.23	3.34	92.62
ประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 88.38/92.62				

จากตารางที่ 32 พบว่า ประสิทธิภาพรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นตามเกณฑ์ 80/80 ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 88.38 และ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 92.62

2. วิเคราะห์การเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นระหว่างขนาดของโรงเรียน

ตารางที่ 33 การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมก่อนและหลังเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ

กระบวนการคิดอย่างมี วิจารณญาณเชิงจริยธรรม	คะแนน เต็ม	ก่อนเรียน		หลังเรียน		df	t-test	p
		\bar{X}	SD.	\bar{X}	SD.			
1. ความรู้เชิงจริยธรรม	40	12.06	2.30	33.91	1.47	44	-57.08	<.00*
2. เจตคติเชิงจริยธรรม	40	12.37	2.24	33.80	1.57	44	-60.65	<.00*
3. เหตุผลเชิงจริยธรรม	40	12.77	1.96	33.93	1.54	44	-58.61	<.00*

กระบวนการคิดอย่างมี วิจารณญาณเชิงจริยธรรม	คะแนน เต็ม	ก่อนเรียน		หลังเรียน		df	t-test	p
		\bar{X}	SD.	\bar{X}	SD.			
4. การคิดอย่างมี วิจารณญาณ เชิงจริยธรรม	200	101.73	14.53	183.58	7.80	44	-38.15	<.00*
5. การประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน	40	12.15	2.53	33.73	1.55	44	-38.56	<.00*
โดยรวม	360	151.11	15.35	318.96	9.20	44	-73.103	<.00*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 33 พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในขนาดโรงเรียนใหญ่
พิเศษมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางที่ 34 การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมก่อน
และหลังเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขนาดใหญ่

กระบวนการคิดอย่างมี วิจารณญาณ เชิงจริยธรรม	คะแนน เต็ม	ก่อนเรียน		หลังเรียน		df	t-test	p
		\bar{X}	SD.	\bar{X}	SD.			
1. ความรู้เชิงจริยธรรม	40	12.52	2.33	37.75	1.58	39	-48.48	<.00*
2. เจตคติเชิงจริยธรรม	40	12.55	1.93	33.87	11.62	39	-54.50	<.00*
3. เหตุผลเชิงจริยธรรม	40	12.55	1.93	33.87	1.62	39	-54.50	<.00*
4. การคิดอย่างมี วิจารณญาณ เชิงจริยธรรม	200	101.95	10.70	184.58	3.34	39	-41.65	<.00*
5. การประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน	40	12.52	2.33	33.67	1.62	39	-56.95	<.00*
โดยรวม	360	152.10	11.18	336.70	12.52	39	-73.80	<.00*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 34 พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางที่ 35 การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมก่อนและหลังเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขนาดกลาง

กระบวนการคิดอย่างมี วิจารณญาณ เชิงจริยธรรม	ก่อนเรียน		หลังเรียน		df	t-test	p
	\bar{X}	SD.	\bar{X}	SD.			
1. ความรู้เชิงจริยธรรม	11.83	2.68	33.66	1.53	35	-46.07	<.00*
2. เจตคติเชิงจริยธรรม	12.05	2.21	33.94	1.45	35	-55.28	<.00*
3. เหตุผลเชิงจริยธรรม	13.25	1.76	34.05	1.32	35	-62.49	<.00*
4. การคิดอย่างมีวิจารณญาณ เชิงจริยธรรม	99.30	11.00	184.22	6.33	35	-40.42	<.00*
5. การประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน	11.13	2.66	33.47	1.52	35	-49.93	<.00*
โดยรวม	147.58	13.04	319.36	6.74	35	-73.16	<.00*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 35 พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขนาดกลางมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางที่ 36 การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมก่อน และหลังเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขนาดเล็ก

กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เชิงจริยธรรม	ก่อนเรียน		หลังเรียน		df	t-test	p
	\bar{X}	SD.	\bar{X}	SD.			
1. ความรู้เชิงจริยธรรม	11.98	2.80	33.58	1.49	62	58.58	<.00*
2. เจตคติเชิงจริยธรรม	11.73	2.05	33.93	1.26	62	45.45	<.00*
3. เหตุผลเชิงจริยธรรม	13.42	1.70	33.95	1.09	62	84.26	<.00*
4. การคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิง จริยธรรม	99.77	14.86	185.44	6.73	62	46.50	<.00*
5. การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	10.63	2.74	33.23	1.31	62	64.67	<.00*
โดยรวม	147.76	15.55	320.56	7.60	62	82.75	<.00*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 36 พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขนาดเล็ก มีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางที่ 37 การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมของนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนขนาดต่างกัน

ความสามารถในการคิด อย่างมีวิจารณญาณ	SOV	ss	df	MS	F	p	Partial Eta Squared
1. ความรู้เชิงจริยธรรม	ก่อนเรียน	8.123	1	8.123	3.579	.060	.020
	ขนาดโรงเรียน	2.681	3	.894	.394	.758	.507
	ความคลาดเคลื่อน	406.291	179	2.270			
2. เจตคติเชิงจริยธรรม	ก่อนเรียน	8.619	1	8.619	4.097	.044	.022
	ขนาดโรงเรียน	1.339	3	.446	.212	.888	.504
	ความคลาดเคลื่อน	374.591	179	2.104			

ความสามารถในการคิด อย่างมีวิจารณญาณ	SOV	ss	df	MS	F	p	Partial Eta Squared
3. เหตุผลเชิงจริยธรรม	ก่อนเรียน	2.632	1	2.632	1.381	.242	.008
	ขนาดโรงเรียน	.408	3	.136	.071	.975	.001
	ความคลาดเคลื่อน	341.289	179	1.907			
4. การคิดอย่างมี วิจารณญาณเชิง จริยธรรม	ก่อนเรียน	309.053	1	309.053	6.666	.011	.036
	ขนาดโรงเรียน	114.424	3	38.141	.823	.483	.014
	ความคลาดเคลื่อน	8299.478	179	46.366			
5. การประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน	ก่อนเรียน	20.567	1	20.576	9.755	.002	.052
	ขนาดโรงเรียน	2.320	3	.773	.367	.777	.006
	ความคลาดเคลื่อน	8299.478	179	2.108			
6. โดยรวม	ก่อนเรียน	245.006	1	245.066	3.822	.052	.020
	ขนาดโรงเรียน	59.263	3	19.754	.308	.820	.005
	ความคลาดเคลื่อน	11477.063	179	64.118			

จากตารางที่ 37 พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เรียนในโรงเรียน
ขนาดแตกต่างกันหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมี
วิจารณญาณเชิงจริยธรรม มีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม โดยรวม
และเป็นรายด้านทั้ง 5 ด้านไม่แตกต่างกัน($p \geq .483$)

3. วิเคราะห์ความพึงพอใจของของนักเรียนต่อการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการ
สอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้น

การวิเคราะห์ความพึงพอใจของของนักเรียนต่อการเรียนด้วยรูปแบบการเรียน
การสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จากการใช้รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นดังตารางที่ 36

ตารางที่ 38 ผลความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริม ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในระดับโรงเรียน

กระบวนการเรียน	ความพึงพอใจ	ขนาดใหญ่พิเศษ		ขนาดใหญ่		ขนาดกลาง		ขนาดเล็ก		โดยรวม	
		\bar{X}	SD.	\bar{X}	SD.	\bar{X}	SD.	\bar{X}	SD.	\bar{X}	SD.
เตรียมพร้อม ชั้น	1. ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกสนานผ่อนคลายและมีควม พร้อมที่จะเรียน	3.97 ²	1.01	3.51 ²	0.61	3.60 ²	0.60	3.88 ²	0.48	3.74 ²	0.68
	2. ข้าพเจ้าทำแบบทดสอบก่อนเรียนด้วยความ สบายใจ	3.49 ¹	0.51	4.09 ²	0.92	3.69 ²	0.58	3.88 ²	0.48	3.79 ²	0.62
	3. ข้าพเจ้าชอบที่ถูกกระตุ้นให้มีส่วนร่วมใน การโยนเข้าสู่บทเรียน	3.03 ¹	0.17	3.26 ¹	0.44	3.51 ²	0.51	3.91 ²	0.46	3.43 ¹	0.40
	4. ข้าพเจ้าทราบถึงต้องเรียนรู้และแนวทาง ปฏิบัติจากสิ่งที่ครูแจ้งให้ทราบ	4.00 ²	0.00	4.00 ²	0.00	4.00 ²	0.00	4.03 ²	0.30	4.01 ²	0.08
	5. ข้าพเจ้าชอบวิธีการเข้ากลุ่มและเข้าบทบาท หน้าที่ ของสมาชิกกลุ่ม	3.06 ¹	0.34	3.06 ¹	0.34	3.06 ¹	0.34	3.12 ¹	0.48	3.08 ²	0.38
	รวม	3.51 ²	0.40	3.58 ²	0.46	3.57 ²	0.41	3.76 ²	0.44	3.61 ²	0.43

กระบวน การเรียน	ความพึงพอใจ	ขนาดใหญ่พิเศษ		ขนาดใหญ่		ขนาดกลาง		ขนาดเล็ก		โดยรวม	
		\bar{X}	SD.	\bar{X}	SD.	\bar{X}	SD.	\bar{X}	SD.	\bar{X}	SD.
ชั้นความรูู้ เชิงจริยธรรม	6. ข้าพเจ้าชอบสื่อที่ส่งเสริมให้ข้าพเจ้ามีความรู้ เชิงจริยธรรม	4.37 ²	0.65	4.37 ²	0.65	4.37 ²	0.65	3.93 ²	0.45	4.26 ²	0.60
	7. กระบวนการกลุ่มทำให้ข้าพเจ้ามีความรู้เรื่องเชิง จริยธรรมมากขึ้น	3.60 ²	0.50	3.60 ²	0.50	3.60 ²	0.5	3.93 ²	0.45	3.68 ²	0.49
	8. ข้าพเจ้าชอบเนื้อหาความรู้เชิงจริยธรรม	4.37 ²	0.65	4.37 ²	0.65	4.37 ²	0.65	3.93 ²	0.45	4.26 ²	0.60
	9. ข้าพเจ้าชอบกระบวนการวัดผลความรู้เชิง จริยธรรม	3.57 ²	0.50	3.57 ²	0.50	3.74 ²	0.44	3.93 ²	0.45	3.70 ²	0.47
	10. ความรู้เชิงจริยธรรมทำให้ข้าพเจ้ารู้ว่่าสิ่ง ใดควรปฏิบัติหรือไม่ควรปฏิบัติ	3.40 ¹	0.77	3.40 ¹	0.77	3.83 ²	0.71	3.93 ²	0.45	3.64 ²	0.68
	รวม	3.86 ²	0.61	3.86 ²	0.61	3.98 ²	0.59	3.93 ²	0.45	3.91 ²	0.57

กระบวน การเรียน	ความพึงพอใจ	ขนาดใหญ่พิเศษ		ขนาดใหญ่		ขนาดกลาง		ขนาดเล็ก		ความพึงพอใจ โดยรวม	
		\bar{X}	SD.	\bar{X}	SD.	\bar{X}	SD.	\bar{X}	SD.	\bar{X}	SD.
ชั้นเอกติเชิงจริยธรรม	11. ข้าพเจ้าชอบสื่อที่กระตุ้นได้ ข้อคิด	3.69 ²	0.47	3.69 ²	0.47	4.11 ²	0.87	4.64 ³	0.78	4.03 ²	0.65
	12. ข้าพเจ้ามีความเข้าใจเกี่ยวกับ สถานการณ์ที่กระตุ้นให้ข้าพเจ้า แสดงความรู้ดีที่ขอบหรือไม่ขอบ	3.69 ²	0.47	3.69 ²	0.47	4.17 ²	0.75	4.76 ³	0.56	4.08 ²	0.56
	13. กระบวนการกลุ่มส่งเสริมให้ ข้าพเจ้ามีความคิดกว้างขึ้น	3.83 ²	0.38	3.83 ²	0.38	4.23 ²	0.43	4.61 ³	0.56	4.13 ²	0.44
	14. ข้าพเจ้าชอบคำแนะนำของครูที่ กระตุ้นให้ข้าพเจ้ากล้าแสดงออก	4.29 ²	0.75	4.29 ²	0.75	3.71 ²	0.67	3.21 ¹	0.42	3.88 ²	0.65
	15. ความรู้เชิงจริยธรรมมีส่วน ช่วยให้ข้าพเจ้าแสดงเจตคติเชิง จริยธรรมได้อย่างเหมาะสม	3.83 ²	0.89	3.83 ²	0.89	4.34 ²	0.91	4.67 ³	0.74	4.17 ²	0.86
	รวม	4.20 ²	0.63	4.20 ²	0.63	4.20 ²	0.63	4.09 ²	0.80	4.17 ²	0.67

กระบวน การเรียนรู้	ความพึงพอใจ						ความพึงพอใจ โดยรวม				
	ขนาดใหญ่		ขนาดกลาง		ขนาดเล็ก		\bar{X}	SD.			
	\bar{X}	SD.	\bar{X}	SD.	\bar{X}	SD.					
ขั้น เหตุผลเชิง จริยธรรม	16. ความรู้เชิงจริยธรรมเป็นข้อมูลให้ ข้าพเจ้ารู้ว่สิ่งใดควรปฏิบัติ	4.80 ³	0.47	4.24 ²	0.63	4.37 ²	0.59	4.36 ²	0.66	4.51 ³	0.52
	17. การแสดงเจตคติเชิงจริยธรรมเป็นข้อมูล ทำให้ ข้าพเจ้าคิดหาเหตุผลพฤติกรรม ที่ดีหรือชั่ว ควรปฏิบัติไม่ควรปฏิบัติ	4.43 ²	0.56	4.24 ²	0.63	4.37 ²	0.59	4.36 ²	0.66	4.22 ²	0.64
	18. สถานการณ์ที่กำหนดให้ทำให้ข้าพเจ้า ได้ใช้ความรู้เชิงจริยธรรมและเจตคติ เชิงจริยธรรมในการพิจารณาเหตุผล เชิงจริยธรรม	4.51 ³	0.56	4.24 ²	0.63	4.37 ²	0.59	4.36 ²	0.66	4.59 ³	0.53
	19. กระบวนกลุ่มทำให้ข้าพเจ้าแสดงเหตุผล เชิงจริยธรรมได้อย่างสมเหตุสมผล	3.83 ²	0.71	4.24 ²	0.63	4.37 ²	0.59	4.36 ²	0.66	3.97 ²	0.66
	20. ข้าพเจ้ามีความมั่นใจในการแสดงเหตุผล เชิงจริยธรรม	4.34 ²	0.54	4.24 ²	0.63	4.37 ²	0.59	4.36 ²	0.66	4.50 ²	0.65
	รวม	4.24 ²	0.63	4.24 ²	0.63	4.37 ²	0.59	4.36 ²	0.66	4.36 ²	0.60

กระบวน การเรียน	ความพึงพอใจ	ขนาดใหญ่ พิเศษ		ขนาดใหญ่		ขนาดกลาง		ขนาดเล็ก		ความพึงพอใจ โดยรวม	
		\bar{X}	SD.	\bar{X}	SD.	\bar{X}	SD.	\bar{X}	SD.		
ขั้นต้น อย่างมี วิชาการ อย่างมี จริยธรรม	21. ความรู้เชิงจริยธรรม เจตคติ เชิงจริยธรรมเป็นข้อมูลในการตัดสินใจ เลือกปฏิบัติในสิ่งถูกหรือไม่เลือกทำผิด	4.57 ³	0.50	4.57 ³	0.50	4.31 ²	0.47	4.58 ³	0.61	4.31 ²	0.29
	22. จากสถานการณ์จากเหตุผลเชิงจริยธรรม เป็นข้อมูลทำให้ ข้าพเจ้าในการ ตัดสินใจเลือกปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ	4.40 ²	0.50	4.09 ²	0.61	4.03 ²	0.66	4.36 ²	0.78	3.93 ²	0.87
	23. ความรู้เชิงจริยธรรม เจตคติเชิงจริยธรรม และเหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นแนวทางให้ ข้าพเจ้ากำหนดปัญหา สมมุติฐาน การรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ ข้อมูลในการตัดสินใจเลือก ปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม	4.54 ²	0.51	4.69 ²	0.47	4.51 ²	0.51	4.61 ³	0.61	4.37 ²	0.64

กระบวนการเรียน	ความพึงพอใจ	ขนาดใหญ่พิเศษ		ขนาดใหญ่		ขนาดกลาง		ขนาดเล็ก		ความพึงพอใจโดยรวม	
		\bar{X}	SD.	\bar{X}	SD.	\bar{X}	SD.	\bar{X}	SD.	\bar{X}	SD.
ขั้นคิดอย่างมี วิจารณญาณเชิง จริยธรรม	24. สถานการณ์ที่กำหนดให้ทำให้ข้าพเจ้าได้ ใช้ความสามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ เชิงจริยธรรมตามระดับความสามารถ ของตนเอง	4.46 ²	0.51	3.91 ²	0.74	3.94 ²	0.73	3.55 ²	0.67	3.70 ³	0.35
	25 ข้าพเจ้ามีความสามารถในการตัดสินใจ สถานการณ์ที่กำหนดให้จากการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากเพื่อน	4.37 ²	0.65	4.37 ²	0.65	4.54 ³	0.66	4.73 ³	0.63	4.80 ³	0.61
	รวม	4.47 ³	0.53	4.33 ²	0.59	4.27 ²	0.60	4.36 ²	0.66	4.22 ²	0.55
การประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวัน	26. กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิง จริยธรรมทำให้คิดอย่างมีระบบและเลือก ปฏิบัติได้สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน	4.00 ²	0.00	4.00 ²	0.00	4.57 ³	0.5	4.67 ³	0.65	4.15 ²	1.17
	27. กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิง จริยธรรมทำให้ข้าพเจ้าเลือกปฏิบัติตน อย่างไร	3.91 ²	1.01	3.46 ¹	0.56	4.09 ²	0.98	4.27 ²	0.94	3.96 ²	1.44

กระบวนการเรียน	ความพึงพอใจ	ขนาดใหญ่พิเศษ		ขนาดใหญ่		ขนาดกลาง		ขนาดเล็ก		ความพึงพอใจโดยรวม	
		\bar{X}	SD.	\bar{X}	SD.	\bar{X}	SD.	\bar{X}	SD.	\bar{X}	SD.
	28. ข้าพเจ้ามีอิสระในการเลือกปฏิบัติตามสถานการณ์ที่กำหนดให้	4.37 ²	0.65	4.54 ³	0.61	4.20 ²	0.53	4.36 ²	0.78	4.00 ²	1.65
	29. ข้าพเจ้านำองค์ความรู้ ประสบการณ์มาตัดสินใจปฏิบัติตามสถานการณ์ที่กำหนดให้	4.00 ²	0.00	3.69 ²	0.47	3.77 ²	0.43	3.33 ¹	0.48	3.67 ²	0.35
	30. ข้าพเจ้าขอเพื่อนช่วยรับในการยอมรับผลงานของข้าพเจ้า	4.83 ³	0.57	4.83 ³	0.57	4.83 ²	0.57	4.70 ²	0.73	4.09 ²	0.95
	รวม	4.22²	0.44	4.10²	0.44	4.29²	0.60	4.27²	0.72	4.09²	0.95
ขั้นประเมินผล	31. ข้าพเจ้าขอกระบวนการการสรุปองค์ความรู้ระหว่างครูและนักเรียนร่วมกัน	4.00 ²	0.00	4.00 ²	0.00	4.00 ²	0.00	4.58 ³	0.66	4.15 ²	1.17
	32. ข้าพเจ้าขอข้อสอบคิดเชิงจริยธรรมที่ไม่ยากเกินไปและง่ายเกินไป	3.91 ²	1.01	3.91 ²	1.01	3.63 ²	0.49	4.39 ²	0.86	3.96 ²	1.44
	33. ข้าพเจ้าทำแบบทดสอบหลังเรียนด้วยความสบายใจ	3.91 ²	1.01	3.91 ²	1.01	3.83 ²	0.75	4.33 ²	0.85	4.00 ²	1.65

กระบวน การเรียน	ความพึงพอใจ	ขนาดใหญ่พิเศษ		ขนาดใหญ่		ขนาดกลาง		ขนาดเล็ก		ความพึงพอใจ โดยรวม	
		\bar{X}	SD.	\bar{X}	SD.	\bar{X}	SD.	\bar{X}	SD.	\bar{X}	SD.
34. ข้าพเจ้าทราบข้อบกพร่องของตนเองและ มีความเข้าใจเพิ่มขึ้นจากทำ แบบทดสอบหลังเรียน		4.00 ²	0.00	3.69 ²	0.47	3.69 ²	0.47	3.30 ¹	0.47	3.67 ²	0.35
35. ข้าพเจ้าภูมิใจในผลงานของตนเอง		3.91 ²	1.01	3.91 ²	1.01	3.91 ²	1.01	4.64 ³	0.78	4.09 ²	0.95
รวม		3.95 ²	0.61	3.80 ²	0.59	3.81 ²	0.54	4.25 ²	0.73	3.95 ²	0.62
โดยรวม		4.04 ²	0.54	3.98 ²	0.55	4.06 ²	0.58	4.22 ²	0.99	4.08 ²	0.67

1 หมายถึง ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.51-3.50$) 2 หมายถึง ระดับมาก ($\bar{X} = 3.51-4.50$) 3 หมายถึง ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51-5.00$)

จากตารางที่ 38 พบว่า นักเรียนโดยรวมและนักเรียนตามขนาดโรงเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจรรณญาณเชิงจริยธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชั้นอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมากที่สุด

4.1 สะท้อนผลการนำรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจรรณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นไปใช้ดังนี้

4.1.1 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ คือ โรงเรียนศิษรภูมิพิสัย การจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจรรณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ชั้นเตรียม โดยการนำเข้าสู่บทเรียนด้วยเพลง ค่ายการสนทนาสถานการณ์ นักเรียนให้ความสนใจมาก ชั้นความรู้เชิงจริยธรรมนักเรียนรู้จากใบความรู้นักเรียนความสนใจมากและมีความในระดับที่น่าพอใจ เนื่องจากเป็นการเรียนที่นักเรียนตั้งความหวังก่อนแล้วค้นหาคำตอบและนักเรียนเข้าใจวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือทำให้ประสบความสำเร็จในการทำกิจกรรม ชั้นเจตคติเชิงจริยธรรมนักเรียนให้ความสนใจในระดับมากเพราะนักเรียนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นต่อครูจัดให้โดยการอภิปรายซักถามและนักเรียนให้ความสนใจคำว่าเจตคติเชิงจริยธรรมเป็นสิ่งที่เรียนไม่เคยได้ยิน ชั้นเหตุผลเชิงจริยธรรมในแผนที่ 1 นักเรียนจะใช้เวลาในการทำกิจกรรมมากและให้ความสนใจต่อชั้นการสอนและร่วมกันหาข้อมูลเพื่ออย่างสนุกสนานชั้นการคิดอย่างมีวิจรรณญาณเชิงจริยธรรมนักเรียนให้ความสนใจมากเพราะครูได้อธิบายความหมายของแต่ละชั้นและชั้นตอนการเรียนจนเข้าใจทุกคน ส่วนการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

4.1.2 โรงเรียนขนาดใหญ่ คือ โรงเรียนสำโรงทาบวิทยาคม การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจรรณญาณเชิงจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ชั้นเรียนความพร้อมนักเรียนให้ความสนใจสถานการณ์ที่จะโยงเข้าสู่บทเรียน นักเรียนชอบเรียนด้วยกระบวนการกลุ่มแต่นักเรียนไม่ค่อยพอใจกับการจัดกลุ่มแบบร่วมมือในแผนที่ 1 แต่มีนักเรียนสนิทกันแล้วก็ดำเนินกิจกรรมเป็นไปด้วยดีในทุกชั้นของการสอนสื่อการเรียนการสอนเร้าใจผู้เรียนมากทั้งภาพของตัวหนังสือ ภาพ ตลอดจนเนื้อหาวิชา ชั้นความรู้เชิงจริยธรรมนักเรียนให้การชื่นชอบต่อกิจกรรมมาก ชั้นเจตคติเชิงจริยธรรมนักเรียนมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นและความสุขการและเปลี่ยนเรียนรู้ ชั้นเหตุผลเชิงจริยธรรมนักเรียนนำข้อมูลมาพิจารณาว่าดีหรือชั่วได้อย่างสมเหตุและผล ชั้นการคิดอย่างมีวิจรรณญาณ เชิง

จริยธรรมนักเรียนสามารถใช้กระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลและเลือกปฏิบัติได้ในระดับที่น่าพอใจและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

4.1.3 โรงเรียนขนาดกลาง คือ โรงเรียนห้วยจรงวิทยา การจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนตามรูปแบบ การเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ชั้นเตรียมความพร้อมทั้ง 3 แผน นักเรียนให้ความสนใจและร่วมกิจกรรมด้วยความสนใจเรียนด้วยกระบวนการกลุ่มทั้งความรู้เชิงจริยธรรม นักเรียนแสดงเจตคติเชิงจริยธรรมจากความรู้เชิงจริยธรรมและนักเรียนมีเหตุผลในการแสดงความคิดเห็นและเป็นข้อมูลในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเชิงจริยธรรมและเลือกในการตัดสินใจปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์และเป็นแนวทางในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันในระดับที่น่าพอใจ

4.1.4 โรงเรียนขนาดเล็ก คือ โรงเรียนกุศโลภประชาสรรค์และโรงเรียนขวาวใหญ่วิทยา การจัดกิจกรรมของโรงเรียนกุศโลภประชาสรรค์ นักเรียนเรียนตามกระบวนการเรียนรู้ขั้นเตรียมนักเรียนให้ความสนใจ ขั้นความรู้เชิงจริยธรรมนักเรียนเรียนรู้จากความรู้จากใบความรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มความรู้เชิงจริยธรรมอยู่ในระดับน่าพอใจ ขั้นแสดงเจตคติเชิงจริยธรรมนักเรียนใช้ความรู้เชิงจริยธรรมแสดงเจตคติได้อย่างเหมาะสม ขั้นเหตุผลเชิงจริยธรรม นักเรียนใช้ความรู้เชิงจริยธรรมและเจตคติเชิงจริยธรรมในการวิเคราะห์หาเหตุผลเชิงจริยธรรม และนำความข้อมูลดังกล่าวไป ตัดสินใจเลือกปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม ส่วนโรงเรียนขวาวใหญ่วิทยา นักเรียนให้ความสำคัญกับทุกขั้นการเรียนรู้ทั้งขั้นเตรียมความพร้อม นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างกิจกรรมการเรียนรู้ทุกขั้นตอน